

★ opprør

2-05

PORTRETT MED CHIKU ALI, STORTINGSVALGET, NY LEDELSE

www.pdf-arkivet.no (2020)

Opprør

Osterhausgata 27
0183 Oslo
Tel: 22 98 90 50
Fax: 22 98 90 55
Epost: johanne@rv.no

Redaktør

Johanne Bergkvist
johanne@rv.no

Ansvarlig redaktør

Torstein Dahle

Redaksjon dette nummer

Kristine Nybø
kristine.nybo@bys.oslo.ko
mmune.no
Øystein Horgmo
ohorgmo@gmail.com

Design

www.okular.no

Layout

Johanne Bergkvist

Opplag

1800

Forside

Øystein Horgmo

Leder

Torstein Dahle

Kontaktinfo

Osterhausgata 27
0183 Oslo
Tel: 22 98 90 50
Fax: 22 98 90 55
Epost: rv@rv.no

INNHOOLD

Side 4: Landsmøtenytt

Side 5: Hvem er hvem i den ny ledelsen

Side 6: RV på tre bein

- utfordringer for RV

Side 7: Intervju med Liv Gulbrandsen

Side 8: Intervju med Torstein Dahle, gjenvalgt leder

Side 9: Uten RV på tinget

- ingen opposisjon fra venstre

Side 10: Portrett med Chiku Ali

Side 12: Konsekvent valgmanifest

side13: Nye nettsider og debattlister

Side 14: RV rundt:

Storingsvalglist

Side 15: Intervju med Hans Ødegaard

Side 16: Sinn Fein:

Hundre år i storm og strid

Side 18: Pensjonskamp

Side 21: Friskoler = profittskoler

**Side 22: Vår tids slavehandel
- trafficking****Neste nummer:**

Storingsvalgekamp: Hovedsaker, media og aktivistskole.

Døddlinje 20. juni

www.pdf-arkivet.no (2020)

Ut på gatene!

VI GÅR INN I VALGKAMPTIDER, og det er viktig for oss i RV å komme ut tidlig. Alt vi får gjort før sommerferien, er svært verdifullt, og selve sommertida er jo også en nyttig tid for valgkamp. Når det tetter seg til de siste 3-4 ukene før valget, blir vi skviset ut av media og kommer langt bak i leserbrevkøen. Stands og hjemmebesøk er kanskje de mest aktuelle metodene da – og viktige metoder nå. I alle fall: Hvis vi ikke klarer å gjøre oss godt synlige, er vi sjanseløse.

JEG KAN IKKE HUSKE noen tidligere valgkamp der vi på samme måten har vært i spissen i kampen om svært viktige saker for folk. Når dette leses, er pensjonskampen inne i en avgjørende fase. Vi i RV har så langt spilt en helt sentral rolle i forsvaret for en av grunnpillarene i "velferdsstaten", og hvis det lykkes å vinne denne kampen, kan vi trygt innkassere en solid del av æren. Å markere RVs linje i pensjonssaken er helt nødvendig for at den kampen skal kunne vinnes, og det er samtidig med på å styrke RVs plass i folks bevissthet.

DET SAMME GJELDER KAMPEN mot regjeringens forslag til ny arbeidsmiljølov. Igjen er det snakk om et svært alvorlig angrep, denne gang på folks rettigheter i arbeidslivet. Det gjelder rasering av normalarbeidsdagen. Det gjelder å legge opp til individuelle arbeidstidsavtaler der fagforeninga er vippt helt ut over sidelinja. Det er å sette Norge tilbake til tida før den første arbeidervernloven fra 1892. Også på dette feltet er kunnskapen dårlig hos folk, og vi i RV har en stor oppgave i å gå kraftig ut for å mobilisere til avvisning av dette angrepet.

VI HAR KAMPEN MOT STRØMLINJEFORMING av skolen, der alle de andre partiene har vist seg ute av stand til å målbære tydelige motforestillinger mot Clemet-skolen. Det er flaut at Clemet har kunnet skyte av å ha et enstemmig stor-

ting i ryggen når hun tar avstand fra elevaksjonene og lærerprotestene mot de nasjonale prøvene.

DET GJELDER KAMPEN MOT NORSK militært engasjement i USAs kriger og okkupasjoner, for tida knyttet til de norske soldatene i Irak og Afghanistan.

DET GJELDER ARBEIDET FOR Å SLÅ tilbake det enstemmige vedtaket om ny sykmeldingsordning, som har ført til at folk må gå syke på jobben.

OG DET GJELDER ARBEIDET FOR å reise en konsekvent motstand mot søknad om norsk EU-medlemskap og mot EØS-avtalen.

SLIK KUNNE JEG FORTSETTE. Å drive valgkamp for RV er det samme som å stå på for saker av stor betydning for folk. Det gjelder enten det er mandatsjan- ser eller ikke i ditt fylke.

I RV HAR VI DET PRIVILEGIET å kunne gå i spissen i de viktigste kampene, med full kraft og klar tale – uten sideblikk til taktisk avsliping for å tekkes APs ledelse eller andre mektige krefter. La oss bruke det privilegiet til å styrke disse viktige kampene og til å bygge RV som det partiet folk i Norge virkelig trenger!

Torstein Dahle, leder RV

Opprør trenger tips fra lokallaga!

OPPRØR BLE LANSERT SOM MAGASIN mai 2003, i forbindelse med RVs 30-års jubileum. Bakgrunnen var ønsket om et medlemsblad som ikke var en alt-mulig avis, men et politisk RV-magasin, som kan være nyttig for medlemmene i daglig politisk kamp og politikutvikling, være et blad som alle medlemmene har et forhold til og som kan spres til RV-omland og interesserte. Landsstyret oppsummerer i beretningen for forrige periode Opprør som et positivt løft for RV.

TILBAKEMELDINGA FRA MEDLEMMENE er at mange leser Opprør og mange har skrevet og bidratt. Men det som etterlyses og ønskes mer av, er stoff fra RV-

laga: både folk og aktivitet. Her trenger Opprør deres hjelp til å tipse om hva som skjer, ta foto, sende inn leserinnlegg, intervju listetopper eller RV-aktivister.

OPPRØR TRENGER BÅDE debattinnlegg og redaksjonelle bidrag. Hva skjer i valgkampen? Hva slags planer har dere rundt i RV-landet? Få fjeset ditt på trykk i Opprør!

Johanne Bergkvist
Opprørredaktør

Opprørredaksjonen består av Kristine Nybø, redaktør Johanne Bergkvist og Øystein Horgmo. Johanne jobber 30 prosent med Opprør ved siden av studier. Øystein er medieingeniør og for tida hjemme i pappapermisjon. Kristine jobber for RVs bystyregruppe i Oslo. Mail oss, tips oss og bruk oss!

Landsmøtenytt

SAKSLISTA TIL ÅRETS landsmøte var i utgangspunktet svært tett, så landsmøtet valgt å utsette partiprogramvedtak til neste landsmøte og åpner for en større diskusjon om denne mot neste landsmøte.

DISSE DOKUMENTENE ble vedtatt: Valgmanifest, Valgstrategi, Handlingsplan, Arbeidsprogram, Medlemsstatus løst, uttalelser. Du er kanskje nysgjerrig på RV+akp vedtak? Du finner dem på RVs nye nettsider: www.rv.no.

DENNE PERIODEN er forholdsvis kort. Nytt landsmøte skal avholdes mai 2006. Da unngår vi å ha landsmøte i valgår...

Foto og tekst: Johanne Bergkvist

Løsning på Brendbergsak

Hans Olav Brendberg utmeldt og eksklusjonen opphevet.

Hans Olav Brendberg tok i januar kontakt for å fortelle at han ville melde seg ut av RV dersom eksklusjonsvedtaket ble opphevet. Fra AU sin side dreide denne saken seg om at vi finner det uholdbart at han er medlem av RV. Det har aldri vært noe poeng at opphør av medlemskap skulle ta form av eksklusjon. Tvert imot er han i løpet av denne prosessen flere ganger blitt spurt om han ville melde seg ut, senest på det landsstyremøtet som deretter vedtok å ekskludere ham. Det ble vedtatt enstemmig på Landsstyremøtet 24. februar, dagen før landsmøtet:

"Hans Olav Brendberg har varslet at han ønsker å melde seg ut av RV med virkning fra det øyeblikk eksklusjonsvedtaket av 6.juni 2004 er opphevet. Landsstyret tar Hans Olav Brendbergs initiativ til etterretning. Landsstyret opphever eksklusjonsvedtaket av 6. juni 2004, og Hans Olav Brendberg er dermed utmeldt av RV."

Denne formuleringen er begge parter enige om - etter samtaler og e-post-korrespondanse. Saken ble derfor trukket fra Landsmøtets sakliste, fordi anken ikke lenger var aktuell.

Torstein Dahle, leder RV

ENTUSIASTISKE LS-MEDLEMMER OG VARAER: Foran: Johanne Bergkvist og Anne Grete Haugan. Neste rekke f.v: Lars Akerhaug, Torstein Dahle, Pål Hellesnes, Hanna Vesterager, Jens Ingvald Olsen, Ana Lopez Taylor. Bakerst f.v: Synnøve Thomassen, Svein Olsen, Turid Thomassen, Bjørn Tore Egeberg, Marte Mjøs Persen, Terje Kollbotn, Berit Mortensen, Sigrid Staurset, Jørgen Hamre Sveesn, Trude Koksvik Nilsen, Elise Malde og Jon Arne Jørstad

Hvem er hvem i den nye ledelsen?

RV har fått en ny, ung og frisk ledelse. Særlig i Arbeidsutvalget har det vært store utskiftninger. Du vil treffe flere nye ansikter og stemmer på kontorene våre i Bergen og Oslo.

TEKST OG FOTO AV AU: JOHANNE BERGKVIST.

Arbeidsutvalget

Arbeidsutvalget er fortsatt delt mellom Oslo og Bergen. Hovedtyngden skal være i Bergen hvor AU består av leder Torstein Dahle, nestleder Marte Mjøs Persen, Stine Akre, Trude Koksvik Nilsen og Line Khateeb. Stine vil ha deler av partisekretærfunksjonen samtidig som hun er gruppelider for bystyregruppa på fire i Bergen. På kontoret i Bergen vil du møte Marte, Trude og Stine.

I Oslo jobber nestleder Pål Hellesnes på kontoret for fullt fra 1.mai. Tidligere kasserer Finn Olav Rolijordet fortsetter som regnskapsfører med ansvar for medlemsregisteret, men går ut av AU, mens Bjørn Tore Egeberg overtar som kasserer. Lars Akerhaug og Hanna Vesterager sitter i AU. Johanne Bergkvist fortsetter som Opprør-redaktør, men går ut av AU. På kontoret i Oslo vil

du altså møte Pål, Finn Olav og innimellom Bjørn Tore og Johanne.

Landsstyret

Landsstyret består av 27 kvinner og 23 menn med god geografisk, aldersmessig og politisk spredning. For å se navn og kontaktinformasjon på alle i LS og de forskjellige utvalgene se på www.rv.no

Kontakt AU!

RV-kontoret i Bergen: 55 31 64 21
 RV-kontoret i Oslo: 22 98 90 50
 Torstein Dahle: torstein.dahle@rv.no
 Stine Akre: stine@rv.no
 Trude Koksvik Nilsen: trude@rv.no
 Marte Mjøs Persen: marte@rv.no
 Line Katheeb: line@rv.no
 Bjørn Tore Egeberg: bte@rv.no
 Lars Akerhaug: lars@rv.no
 Pål Hellesnes: paal@rv.no
 Hanna Vesterager: hanna@rv.no

AU: Bak fra v: Bjørn Tore Egeberg og Torstein Dahle, Hanna Vesterager, Lars Akerhaug, Trude K. Nilsen, Pål Hellesnes, Marte M. Persen, Stine Akre og Line Katheeb var ikke tilstede da bildet ble tatt.

RV på tre bein

RV er inne i ein utfordrande periode: Vi vil inn på tinget etter valet, vi slit med økonomien, og det trengs storstilt organisasjonsbygging. Men den viktigaste utfordringa for RV no framover vil vera å verta samde med oss sjølve om kva RV er, og kva RV skal vera.

TEKST: PÅL HELLESNES, NESTLEDER RV.
ILLUSTRASJON: VIDAR ERIKSEN

Kvifor? La meg koma med nokre korte glimt av den politiske stoda: Frå slutten av 1990-talet har vi vore vitne til eit oppsving i ulike rørsler som meir eller mindre eksplisitt er i opposisjon til kapitalismen, eller i alle høve den "globale varianten" av han. Dette har revitalisert nokre gamle rørsler, og skapt nokre nye. Den stendig meir aggressive imperialistiske politikken til USA med vener har drive fleire og fleire over i ei radikaliseret anti-krigsrørsle, og skapt alliansetil-høve på tvers av landegrensene. Utover 1990-talet har det skjedd ei lausrivings- og radikaliserings-politikk i store delar av fagrørsla, i takt med Aps aukande nyliberalisme. Og vi har sett ei oppblomstring av revolusjonær entusiasme mellom ungdom som hadde vore utenkjeleg for 10-12 år sidan. Eg syns det er relativt tydeleg at det politiske potensialet for eit revolusjonært, sosialistisk partialalternativ er større no enn på lenge. Men jamvel har situasjonen for RV vore stagnasjon, og delvis attendegang. Det er talande at vårt beste valresultat var i 1999.

Ambisjon om RV

Min påstand er at det reelt sett er grunnlag for 4-5 prosent oppslutning om eit revolusjonært, sosialistisk prosjekt i Noreg i dag. På den eine sida må vi freista å forklara kvifor RV ikkje har fanga opp meir av denne radikaliseringa, og på den andre sida må vi finna ut korleis vi kan endra situasjonen. Til grunn for heile denne drøftinga må det ligga ein ambisjon om at RV skal verta partiet for opprørsk, sosialistisk ungdom. I dag søker ungdommen berre delvis til oss – andre går til SU/SV, el-

ler finn på alternative prosjekt på sida av partia.

Historisk er det mange grunnar til at RV ikkje fyller den store revolusjonære dressen. Blant dei har vore mangelen på eit positivt partiprojekt anna enn "ikkje-mi", den generelle attendegangen for sosialistiske rørsler kring murens fall, motseiinga front/parti, og meir prosaiske årsaker, som dårleg organisatorisk handtverk. Når det gjeld den konkrete partimessige situasjonen, har eg gjort mitt standpunkt klårt tidlegare (Opprør 1 2004), og skal ikkje gå nærare inn på det no. Men eg vil gjerne nytta litt plass på kva eg trur er det politiske rommet RV må ta mål av seg å fylla.

Formelle og reelle parti

For å gjera det, må eg seia litt om skilnaden mellom reelle og formelle parti. Dei formelle partia er dei konkrete partiorganisasjonane, som SV, Sp eller RV. Dei reelle partia er dei sosiale rørsle-

riktig strategi er eit stort spørsmål, som eg ikkje vil ta opp no.

Kva kan RV vera?

Så kva kan RV vera, i denne jungelen av ulike reelle parti? Det må vi diskutera, men eg har nokre forslag:

1. RV MÅ VERA PARTIET FOR "FAGOPPOSISJONEN". Det fins ei relativt stor, og veksande rørsle i fagrørsla som er på vandring til venstre. Stikkord er Trondheimskonferansen, kampanjen for "Ny kurs 05", pensjonskamp m.m. Sjølv om mange viktige personar i denne rørsle er RVarar, er det ikkje slik at RV er eit viktig verktøy for fagopposisjonsleiarane. Det må vi bli.

2. VI MÅ VERA PARTIET FOR "KOMMUNEOPPRØRET". Kring om i landet poppar det jamt og trutt lokale aksjonar med fellesnemnar kamp mot forverring av dei lokale vilkåra, og kamp for lo-

kal ressursforvaltning. Her òg er mange RVarar i spiss, men RV er berre delvis arenaen for dei i praksis.

3. DEN RADIKALE FEMINISTISKE RØRSLA I NOREG ER SPLITTA, OG MANGLAR PARTIPOLITISK UTTRYKK. Det er symptomatisk at RV ikkje kastar seg like heftig inn i svære kampar som abort, svangerskapspermisjon og bioteknologi, som vi naturleg gjer når det er snakk om heimfall eller pensjon.

Medvite satsing

No er det mange radikale straumdrag eg ikkje har teke med i denne lista: Den antikapi-

talistiske miljørørsle, motkulturrørsle og antirasist-rørsle, for å nemna nokre få. Grunnen til at eg trekk fram desse tre søylene er av di det alle er område der RV allereie er på banen, og har gode kort. Med ei medvite satsing kan vi definera oss som eit naturleg val for folk innafor desse områda å leggja krefter inn.

RV kan berre verta eit livskraftig revolusjonært parti dersom vi er relevante i kampar som sosiale rørsler står oppe i. All verdas programvedtak eller prinsippprogram kan ikkje erstatta at RV må spela ei rolle i den konkrete klassekampen. Hovudfokus for våre strategiske vurderingar må vera på utviklinga i norsk politikk. Dersom vi kan kombinera taktisk og godt arbeid i klassekampen med utmeisling av eit sosialistisk alternativ som appellerer til den unge radikale generasjonen, har RV store ting framfor seg.

som oppstår i klassekampen, og som dei reelle partia representerer. Til dømes kan ein seia at det fins eit reelt "bondeparti" i Noreg i dag, og at Senterpartiet er det formelle partiet som i størst grad gir uttrykk for det. Dei fleste formelle parti er legeringar av fleire reelle parti. Arbeidarpartiet var i mellomkrigstida både industriarbeidarpartiet, kvinnepartiet, og småbondepartiet, med meir.

Ordsiftet Gudrun Schyman har reist i Sverige synleggjer denne motseiinga mellom reelle og formelle parti. Ho har peikt på at ingen av dei partia som fins i tilstrekkeleg grad er "kvinneparti" – det vil seia at det fins ei relativt kraftig sosial rørsle som ikkje kjem til politisk uttrykk. Hennar svar er å ta initiativ til å danna eit nytt formelt parti, som kan vera spydspiss for det reelle "kvinnepartiet/feministpartiet". Korvidt dette er

RV siamesisk tvilling med RU

Uortodoks lagsbygging, latterfulle møter og beskyldninger om at Oslo bystyre bedriver grupperunk. Møt Oslo RVs nye leder, Liv Gulbrandsen.

TEKST: JOHANNE BERGKVIST. FOTO: ØYSTEIN HORGMO

Liv Gulbrandsen er nyvalgt leder i Oslo RV. Selv satt hun i valgkomiteen, men bestemte seg for å hoppe i det dagen før årsmøtet.

– Det var en lystavgjørelse, sier hun bestemt. – RV må være flinke til å jobbe målretta med at det kommer kvinner i synlige og usynlige posisjoner. Det er fint å være leder og vi har et sosialt og politisk veldig bra styre. Vi har konstruktive og gode diskusjoner og et effektivt arbeidsmiljø. Vi ler mye og mange sier at det er lenge siden de gleda seg til organisasjonsarbeid sånn som de gjør nå.

– Siden Oslo er en storby og organisasjonsentrum, er det mange krefter som virker her, også apatiske. Det betyr at vi er avhengige av å desentralisere en del av oppgavene ut fra styret. Vi har et velfungerende lag på Alna og lag som fungerer under bygging, som Grünerløkka og Gamle Oslo. Vi har mange medlemmer i aktivitet, men ofte ikke hos oss. Det er på mange måter en styrke for RV at RV-medlemmer er medlemmer mange andre steder. Det betyr at det har et enormt nettverk, men også dårlig møtetid. Derfor vil vi få medlemmene i aktivitet ved at det skal være en positiv erfaring å komme på møte. Vi satser på uortodoks lagsbygging. Der det er behov for å lage en samling gjør vi det, det kan være på bydel, yrke, universitet eller på sosialt, politisk eller arbeidsform. Vår mening er at arbeidsfelleskap er bra og en viktig motor i RV.

RV må finne "missing link"

– Oslo RV har en medlemsmasse på mange hundre. Vi har tenkt å nå 500 innen neste år. Det er egentlig lite ambisiøst. RV i Oslo har et enormt kontaktnett. Vi jobber nå med å kartlegge RV-vennlige miljøer og som RV har samarbeid med. Jeg tenker på internasjonale miljøer, kvinnemiljøer, fagforeninger og -personer, miljøorganisasjoner og kritiske medieorganisasjoner. Vi må finne "missing link" mellom oss og disse miljøene.

Lei valgkamp mellom blokkene

Oslo RV holder på å organisere et operativt aktivistkontor i Osterhausgata 27. Her skal det være et hyggelig treffsted for RVere og andre aktivister.

Liv sier: - Valgkampen skal være kreativ og morsom å være med på. Planlegginga av valgvakten er allerede i gang. Vi har starta samarbeidet med Rød Ungdom om skolevalget. Målet er å fungere som siamesiske tvillinger med RU.

Da RV var i møte med NRK la NRK vekt på at valgkampen skulle handle om de store blokkene og at dette var en historisk valgkamp. - Jeg tror at folk har øra fulle med blokkgreia og det maner fram apati og kjedsomhet, sier Liv engasjert. - Derfor er det viktig at vi står fram med det som RV er. Vi må komme med mer kritikk enn bare mot høyre.

Grupperunk i bystyret

Ordføreren holdt på å brette klubba da Liv beskyldte de andre i bystyret for å bedrive grupperunk etter en lang, generell debatt om Oslos tilstand uten vedtak.

Dagbladet.no skrev etterpå dette: – Grupperunk kan være deilig, men det kom ikke noe ut av det. Jeg oppfordret dem til å skrive leserinnlegg om sine meninger, og bruke bystyret til å argumentere for nødvendige endringer. Jeg brukte ikke ordet «grupperunk» som et skjellsord, men for å skape et bilde på det politikerne gjør. De sitter og diskuterer og kommer ikke frem til noen ting. De gjør det for å tilfredsstille seg selv og de sitter i en gruppe. Det er definisjonen min på grupperunk. Det er så utrolig kjedelig på de møtene. Noen ganger ville jeg heller sittet å se på maling tørke, enn å sitte der og høre på de tørre politikerne.

Liv smiler og sier til Opprør: - Nå sa jeg aldri at "grupperunk kan være deilig", det fant Dagbladet skjøl, men det er ikke så viktig. Det viktige er å ikke erstatte sin egen muntlige form med konservative politikeres støvete talemåte og påflugfakter. Og at det ikke er galt å runke.

- Respekt for velgerne

RV fungerer bra i bystyret, sier Liv fornøyd. – Men det blir enda bedre om vi kommer inn på Stortinget. Vi gjør oss bemerkta. Vi ønsker et friere liv og samfunn. Vi føler oss ikke komfortable med å akseptere udemokratiske og støvete regelverk. Vi har høyere respekt for velgerne våre enn vi har for udemokratiske regelverk. Velgerne våre har aldri stemt på oss for at vi skal bli som de andre. I bystyret har RV markert seg særlig på sosial boligbygging, helse og sosialsaker og kultur.

–Vi har levert forslag om prøveprosjekt med 6-timers dag. Jeg er nysgjerrig på hva SV gjør

med det. Ledelsen i SV i Oslo Bystyret markerer seg som en blå gruppe i SV på landsbasis. Det er ofte lettere å samarbeide med Arbeiderpartiet enn dem. Vi jobber for åpne og levende bibliotek og mot friskoler. Vi blir bombardert med saker. Av andre partier blir vi spurt hvor mange ansatte vi har på byutvikling, selv om vi gjør alt på fritida.

Vri åtter

Liv er rasende på Oslo kommunes boligpolitikk og bruk av boligpoliti. Husokkupantene i Mor Go'Hjertas veg har blitt kastet ut etter et halvt års okkupasjon.

– Med unntak av noen få leiligheter som blei brukt til omsorgsboliger hadde blokka vært tom i lang tid, forteller Liv. Kommunen hadde neglisjert ansvaret sitt både for huset og de som bodde i dette tomme skallet av en brannfarlig bygning. Da okkupantene flytta inn i de tomme leilighetene danna de etter kort tid et bostyre i samarbeid med de som bodde der fra før og satte i gang diverse sosiale og politiske aktiviteter. Vi ga dem vaffeljern i innflyttningspresang og det blei flittig brukt og både beboere og turgåere som kom forbi blei invitert på vafler. De gjenåpna også aktivitetsrom som kommunen hadde stengt og nedlagt.

Byrådet lova at ingen skulle flyttes før de hadde annet sted å bo, men samtidig lova hun kjøperen at de skulle ut. Én av to løfter måtte brytes og okkupantene ble kasta ut av 100 politifolk.

– Alle mennesker i Oslo spiller "Vri åtter" med de som har mye kapitalmakt, som har alle åtterne og spar trumf. Oslos befolkning sitter med en ruter tre, oppsummerer Liv om boligsituasjonen i Oslo. - Hvis de skal følge disse spillereglene er de dømt til å tape. Det er det RV handler om, ikke sant? Nye rettferdige regler.

Satser på arbeidsseier for RV

Torstein Dahle er gjenvalgt som RVs leder. Han er optimist foran stortingsvalgkampen, og flere meningsmålinger viser at RV er på vippen. Torstein Dahle tror på arbeidsseier for RV.

TEKST: JOHANNE BERGKVIST

– RV kan komme inn på stortingsplass i Oslo

og Hordaland. Men mandatene kommer ikke dryssende ned til oss. Dette må bli en arbeidsseier – og optimismen er stor i Hordaland, og den øker i Oslo, sier Torstein engasjert.

Han mener utfordring nummer én for RV er selve valgkampen og stortingsvalget.

– Ikke ved noe tidligere valg har RV i samme grad vært i spissen for viktige kampsaker med bred oppslutning. Pensjonssaken, kampen mot de nasjonale prøvene til Kristin Clemet, kravet om å trekke alle norske soldater hjem fra Irak og Afghanistan – det er tre av mange eksempler der RV og RU går i spissen, og i lange perioder har vært alene blant de partiene som tar sikte på stortingsmandat. Å

drive valgkamp for RV vil nettopp være å stå på for fullt for slike viktige saker. Jeg må også trekke fram kampen mot EU-medlemskap og mot EØS-avtalen, mobiliseringen mot forslaget til ny arbeidsmiljølov og forsvaret for lokalsykehusene og mot kuttene i helsesektoren. Der er vi ikke i samme grad alene blant stortingspartiene, men vi er til å stole på og vi er engasjert i en grad som ingen andre partier er, understreker Torstein.

– Mange er svært frustrerte over Bondevik 2-regjeringa, så ønsket om å få ei ny regjering er stort. I fylker der RV er langt unna stortingsmandat, kan dette sette RV i en skvis, og regjeringdebatten kan sette oss utafør mye av mediernes oppmerksomhet. Vi må trenge oss inn i mediene med vår innsats for de store og viktige sakene, og det er også der de sterkeste argumentene ligger for å stemme RV og for å bygge opp RV som parti over hele landet, fortsetter han.

– Det skjer også en del som er gunstig for oss. Som da Stoltenberg sa at det var fint at nei-til-EU-folk på Aps lister trekker nei-velgere til Ap, fordi representantene likevel må stemme for medlemskapssøknad i Stortinget. Det styrker argumentene for de konsekvente nei-partiene RV og Senterpartiet, påpeker Torstein.

- Hva så hvis RV ikke kommer på Tinget?

– Får vi inn Erling eller meg på Stortinget, vil vi være glade og RV ha mange store muligheter. Hvis vi ikke kommer inn, vil mange bli lei seg, og noen vil stille spørsmålet om RV trengs. Jeg mener at vi gjør det, sier han bestemt.

– RV er et parti som jobber "nede" blant folk, stort sett på kommunenivå og med konkrete politiske saker i lokalmiljøet. Uansett valgresultat vil dette fortsette å være et viktig kjennetegn ved RV. Om vi ikke kommer inn på tinget vil pensjonskampen fortsette for fullt. Kamp mot nasjonale prøver, for lokalsjukhusa og mot rasering av helsesektoren vil være viktig. USAs aggressive imperialisme kommer til å fortsette for fullt. Det er det ikke mange av de andre partiene som markerer. Vi får masse å gjøre etter valget. Hvordan skulle vi klare oss uten RV? Oppgavene forsvinner ikke, og det er ingen andre som løser dem. Uansett må det bli full fart videre med de store oppgavene våre. Jeg kan ikke love å stille med det "samme usårlige smil" dagen etter et eventuelt valgnederlag, men etter et par dager må vi bare stå på videre og fortsette å bygge det partiet som folk i Norge trenger.

Torstein er glad i RV og RVere. Han sier begeistret:

– RV rommer fabelaktige mennesker, og vi opplever hver gang at vi har stort utbytte av å møtes, diskutere og dele erfaringer.

Moderate forventninger

– *Hva synes du om Landsmøtevedtaket om å diskutere sammenslåing av RV og AKP?*
– Dette er en diskusjon vi bør ta etter valget. AU og LS skal følge opp Landsmøtets vedtak, men mine forventninger er moderate. Mitt utgangspunkt er at jeg er leder for et parti som er et selvstendig, fullverdig norsk parti og som har tatt mål av seg til å samle i seg ulike krefter mot kapitalismen og for et sosialistisk samfunn. Som et revolusjonært parti rommer vi krefter som er enige om dette, men som kan ha ulike syn på strategi og historie. Jeg synes det er viktig at RV forblir og utvikler seg som et slikt revolusjonært parti. RV består ikke av parter som forhandler med hverandre. Jeg ser det ikke slik at AKP er en part i RV, men at det er en del av RVs medlemmer som også har valgt å være med i AKP. For Rød Ungdom oppleves det som problematisk å ha to moderpartier. Det er en viktig grunn til at vi må gripe fatt i dette, og jeg håper det kommer noe positivt ut av det.

RV må synes mer

– *Hva er utfordringene for den nye ledelsen?*
– Vi må legge mer vekt på å sikre den eksterne markeringen av RV. Her har vi et stort forbedringspotensiale og vi må reservere større deler av kapasiteten både i Bergen og Oslo-delen av AU. Det er viktig at vi utvikler selvtilliten til folk og styrker hverandre i å ta skritt framover. Vi må ikke millimetermåle hverandres uttalelser, og det må være lov å trække feil og snuble. Vi må hjelpe hverandre framover, slik at vi alle kan stå på som viktige ansikter for RV. Vi trenger mange leserinnlegg, undertegnet av RV-laget i X kommune. La oss hjelpe hverandre til å få RV til å synes og til å bygge opp RV både lokalt og nasjonalt!

Odds på Torstein

Christian Sjørgjerd fra Bergen har tipset om at hos www.bet24.com kan man allerede nå spille på endel utfall av stortingsvalget til høsten, deriblant: Kommer Torstein Dahle inn på tinget? Ja/nei

Du får 1.7 i odds om du tror Torstein kommer inn, og 2.0 om du ikke tror det. Så oddsen hos bookmakerne er ihvertfall på vår side;-)

Vedtatt på landsmøtet:

Uten RV på tinget – ingen opposisjon fra venstre

ÅRETS VALGKAMP KOMMER i en tid med en voldsom offensiv fra makten mot fagbevegelse, arbeidereklassen og folk flest. I Stortinget foreligger nå forslag til ny arbeidsmiljølov og ny folketrygd. Forslaget til ny arbeidsmiljølov vil bringe oss tilbake til tida før den første arbeidervernloven i 1892 med 13 timers dag og individuelle arbeidstidsavtaler. Forslaget til nytt pensjonssystem forandrer gjennom alleårsregelen folketrygda til en ren forsikringsordning uten omfordeling og der den enkelte bærer all risiko og må betale dyrt dersom levealderen skulle øke eller en blir nødt til å slutte før fylte 67 år. Sammen med åpning av EUs frie arbeidsmarked til 10 nye land uten nødvendige forholdsregler, vil dette forandre norsk arbeidsliv og norsk velferdsstat til det ugjenkjennelige. I tillegg vil de ødelegge hjemfallsretten og industrikraftkontraktene som svært mange lokalsamfunn er avhengige av forsvinner, i Rana allerede fra april 2005. EU planlegger et nytt tjenestedirektiv som overlater kontrollen til opphavsland. NSB legges ut på anbud og frimerkeprinsippet står for fall. Lokalskykehusene trues med nedleggning. Fellesnevneren for det aller meste er EU gjennom EØS-avtalen.

MEN VERKEN FAGBEVEGELSE eller andre står passivt og ser på dette. Vi har den største massebevegelsen i moderne tid. Makta har nå problem med å få vedtatt en pensjonsreform alle parti på Stortinget var for inntil SVs landsstyre snudde i februar 2005. RVs viktigste oppgave nå er å delta i og styrke den bevegelsen som aksjonerer mot kutt og forverring og krever at de viktigste saker blir utsatt slik at folket i valg kan få avgjøre. Vi støtter aksjonsdagen 17. mars mot kutt i Folketrygda og krav om utsettelse. Vi mener denne aksjonsdagen nå, etter at Høybråten la fram sitt forslag 26.2.2005, må utvides til å omfatte forsvar av Arbeidsmiljøloven og normalarbeidsdagen. Vi støtter LOs kampanje for en ny kurs og vil bidra til at LO-kongressen stiller klare krav som ikke en ny regjering kan snakke seg bort fra, som sikrer folketrygda, arbeidsmiljøloven, krever tiltak mot sosial dumping, reverserer de endringer som er gjort og ikke bare stanser privatisering og konkurranseutsetting, men tar tapte skanser tilbake. Vi støtter initiativet fra Attac og LO i Oslo om en landsomfattende allianse for konkrete karv med demonstrasjon 3.9. Vi støtter underskriftsaksjonen fra et samlet Ranasamfunn om at myndighetene at våre kraftressurser blir brukt til å sikre industri og lokalsamfunn over hele landet gjennom et nytt myndighetsbestemt karftregime. Vi støtter antikrigsdemonstrasjonen med karv om at norsk soldater skal ut av både Irak og Afghanistan. Vi ber våre lokallag og medlemmer over hele landet om å delta i og styrke denne folkebevegelsen.

MEN LIKE VIKTIG ER DET at denne bevegelsen fortsetter etter valget 12.9.2005. RV slåss for en ny politisk kurs, og vil bidra til at regjeringa Bondevik kastes, og dermed erstattes av ei regjering av Ap, Sv og Sp. Men det avgjørende er jo om denne regjeringa virkelig vil stå for en ny kurs. Vi minner om at det var Arbeiderpartiet som satte ned både Pensjonskommissjonen og Arbeidslivslovutvalget og laget mandatet. Alle kuttforslag i pensjonskommissjonen var enstemmige, med både Ap, SV og Sp representert. Arbeiderpartiet var drivkrafta i den ulykksalige sykehusreformen. Derfor er ikke kampen vunnet 12.9.2005. Det er da vi skal sørge for at løftene holdes og at vi virkelig får en ny kurs. Verken fagbevegelse eller andre må legge ned årene og hvile. Det blir ingen ny kurs uten en levende bevegelse som opprettholder trykket. Alle vet at RVere over hele landet vil være med og sørge for at denne bevegelsen fortsetter.

MEN VI TRENGER OGSÅ EN OPPOSISJON fra venstre på Stortinget. Alle vet at presset fra høyresida, fra kapital og byråkrati, er enormt. Vi trenger noen som fremmer de løfter som blir lagt til side og konfronterer der de svikter. Vi trenger noen som ikke er bundet på hender og føtter i t regjerings-samarbeid.

ALLE VET OGSÅ AT BÅDE SP OG SV må legge til side en rekke viktige saker når de skal delta i en Stoltenbergregjering. Den vil regjere på grunnlag av WTO og EØS-avtalene og Natomedlemskap. Uten RV på tinget står vi med et Storting uten noen som taler Brussel midt i mot når de griper inn i de mest sentrale saker i det norske samfunn og uten en prinsipiell motstand mot det nye Nato, inklusive dens EU-arm. Vi vet også at SV vil måtte inngå kompromiss mot sin vilje på en rekke saker. Uten RV på tinget vil all kritikken komme fra høyre og de som blir skuffet vil gå til FRP.

MED EN NY REGJERING ER DET ENDA VIKTIGERE AT RV ER PÅ STORTINGET

- Jeg har innflytelse

Chiku Ali er kommunestyrerepresentant for RV i bergen og står på andreplass på høstens Hordalandsliste. Hennes politiske engasjement i Norge har ringvirkninger så langt som til fødelandet Tanzania.

TEKST: TRUDE KOKSVIK NILSEN. FOTO: ØYSTEIN HORGMO

Vi sitter i stua i Chiku Alis koselige leilighet midt i Bergen sentrum. Chiku har nettopp beklaget at hun nok er litt sliten. Hun har nemlig nettopp kommet hjem med nattoget fra Kongsberg, og det har blitt lite søvn. På Kongsberg har hun holdt innledning for Fredskorpset. 37 personer fra hele verden har hørt Chiku prate. Jeg tenker for meg selv at Chiku ikke virker

særlig sliten. På de ti minuttene jeg har vært hos henne har vi allerede vært innom flere temaer. Nå er det afrikansk politikk det handler om.

– Dette er en stor og viktig global endring! Chiku er entusiastisk. Hun snakker om det kommende valget i fødelandet Tanzania.

– Da jeg var i Tanzania nettopp, oppfordret myndighetene kvinner til å stille til valg og til å stemme. Det har jeg aldri opplevd før. Det er helt nytt at kvinner tar rom på arenaer der beslutninger tas. Chiku er engasjert når hun forteller om situasjonen i Tanzania. Hun har nylig kommet tilbake til Norge etter et lengre besøk der.

Inspirasjon for kvinner i Tanzania

– Når jeg forteller folk i Tanzania at jeg er bystyrerepresentant i Norges nest største by, blir de overrasket. Noen vil først ikke tro at det er sant. Men de blir jo overbevist etter en stund.

Og så tenker kvinnene at når tanzanianske kvinner kan klare å komme i politiske posisjoner i utlandet, må det også gå an i Tanzania! Sånn sett er mitt politiske engasjement i Norge med på å skape endringer i Tanzania. Chiku vet hva hun snakker om. Hun har sittet i bystyret for RV i tre perioder. I Bergen er hun berømt som RV-politiker, kvinnefronter og instruktør i afrikansk dans. Hun har vært mye i media og er en populær foredragsholder. I Tanzania har hennes politiske aktivisme i Norge gjort henne interessant for både lokal og nasjonal media.

Optimistisk

– Jeg har innflytelse, sier Chiku. – Og det er viktig. Når minoritetskvinner er politisk aktive i Norge, sender dette signaler tilbake til opprinnelseslandene deres, mener hun. Som i mange andre land er politikken i Tanzania mannsdominert. Landet har aldri hatt

en kvinnelig president, og kvinner er underrepresentert i så og si alle politisk fora. I dag er Chiku optimistisk:

– Den sittende presidenten har gått ut og appellert til Tanzanias kvinner om å engasjere seg i politikk, ved å ta verv, stille som kandidater til valg og bruke stemmeretten. Dette er noe helt nytt og absolutt et skritt i riktig retning.

– Minoritetskvinner må ta maktposisjoner

Chiku mener det er frigjørende for alle kvinner at minoritetskvinner sitter i maktposisjoner.

– Jeg tør, smiler hun. Og det gjør hun. Dette er en av grunnene til at hun har valgt å si ja til å stå på andreplass på Hordaland RVs stortingsliste i år.

– Etter å ha sittet i bystyret i flere år, ser jeg tydelig at bystyret ikke kan bestemme særlig mye selv. Vi er overstyrt av regjeringen og kommunalministeren, som gir oss trange budsjetter, sier Chiku.

Hun er optimistisk på egne og RVs vegne nå før valget. –Jeg skal bli den første afrikanske kvinnen på Stortingets talerstol, fastslår Chiku.

– Jeg skal skaffe RV mange stemmer. Chikus plan for valgkampen er å spille på de sakene hun er god på og opptatt av: kultur og intergrering. I Bergen er det mange som kjenner til Chiku og hennes arbeid. Derfor tror Chiku selv at mange vil stemme på henne, også de som ikke nødvendigvis føler at RV er de-

res førstevalg.

– Jeg gleder meg til valgkamp! Denne valgkampen blir veldig god for RV, mener Chiku. – Folk føler seg sviktet av de store partiene. Derfor bør de gi RV tillit. Rundt omkring i landet ser folk at RV er på deres parti, og at RV taler deres sak. Sånn som vi gjør lokalt her i Bergen. Derfor tror jeg på stortingsmandat fra Hordaland. Til og med flere enn ett. Det tror jeg faktisk, smiler Chiku.

Maktgrådige folk

– Fellesskap, medmenneskelighet, kollektiv tankengang. Disse tingene må til for å bygge et godt samfunn, fortsetter Chiku. – Vi må skape et samfunn hvor vi tar vare på eldre, svake og trengende. Her har Norge noe å lære av Tanzania. Vi må redusere det voldsomme individfokus. Individualismen fungerer egoistisk, jeg ønsker et samfunn der alle blir ivaretatt. Norge er et rikt land, allikevel er det mange som ikke har det bra. Grådige folk som vil ha makt hindrer et samfunn til beste for de fleste. – Vi har mange goder, men ingen gode strategier for fordeling, påpeker Chiku. – Her har RV en viktig jobb. Vi er flinke til å avsløre og påpeke svakheter i systemet, men vi har dessverre for

«Grådige folk som vil ha makt hindrer et samfunn til beste for de fleste»

Chiku Ali

liten innflytelse. Det vil bli bedre til høsten når vi kommer inn på Stortinget.

Chiku forteller at hennes fokus på solidaritet og fordeling av goder kommer fra hennes oppvekst i Tanzania. Hun er oppvokst med Ujamaa-systemet, som betyr nettopp solidaritet. Tankegangen tok hun med seg når hun kom til Norge og Bergen for snart 21 år siden. –Jeg lærte tidlig betydningen av solidaritet, forteller Chiku. –Da jeg kom til Norge og ble kjent med det norske samfunnet, fant jeg ut at det var RV som lå mitt hjerte nærmest. Ideologien til RV er lik den ideologien jeg har vokst opp med.

I tillegg til dette hadde Chiku venner som var aktive i RV, og når hun i tillegg så dyktige politikere som Torstein Dahle representere RV, var valget ganske enkelt. – Jeg vurderte aldri noe annet parti, smiler Chiku. Intervjuet begynner å nærme seg slutten. Vi har snakket om RV, Tanzania, feminisme, suppe, hvitløk, norsk asylpolitikk og en hel del annet.

Når jeg går fra Chiku og tilbake til RV-kontoret, merker jeg at hennes positive innstilling er smittsom. Klart vi skal komme inn på Stortinget med mer enn én. Det tror jeg faktisk!

fakta

CHIKU ALI

- 47 år
- født og oppvokst i Tanzania, bor nå i Bergen på 21. året
- er inne i sin tredje periode som RV-representant i bystyret i Bergen
- er aktivt medlem av Kvinnefronten
- har lang erfaring som instruktør i afrikansk dans i både privat og offentlig regi
- har høyere utdanning innen kultur, teater og dans fra College of National Art i Tanzania
- har også utdanning i sosialantropologi og kulturfag fra Universitetet i Bergen
- har arbeidet med Rikskonsertene i over 15 år
- har lang erfaring med arbeid vedrørende kultur og det flerkulturelle samfunn
- har arbeidet aktivt med barns og kvinners rettigheter med spesielt fokus på arbeid mot kjønnslemlesting både nasjonalt og internasjonalt

Kultur og myter

– et foredrag av Chiku Ali om kvinnelig omskjæring. Du kan bestille den fra Kvinnefronten i Bergen, ved Agnete Strøm på agnetest@online.no Videoen koster kr 175 + porto

Konsekvent valgmanifest

Hovedsakene for RV i den kommende valgkampen er: Forsvar folketrygden, Avis forslag til ny arbeidsmiljølov – kjemp for sekstimersdagen, Nei til EU – ut av EØS og Norge ut av Irak og Afghanistan.

TEKST: MARTE MJØS PERSEN, NESTLEDER RV.
ILLUSTRASJON: VIDAR ERIKSEN

Valgkampen er i gang for fullt og RVs Landmøte har valgt ut 4 hovedsaker for valget, disse er nedfelt i Valgmanifest for Rød Valgallianse ved Stortingsvalget 2005. RV vil kjempe for at Stortinget fører en annerledes politikk enn den som føres nå. Regjeringen bør kastes fordi den fører en folkefiendtlig politikk og vi vil kjempe for en ny regjering og en ny politikk. RV på Stortinget kommer ikke til å opptre som en garantist for en regjering som ikke arbeider til det beste for folk. RVs fokus i RVs valgkamp og ikke minst i RVs arbeid på Stortinget vil være på våre saker.

Forsvar folketrygden!

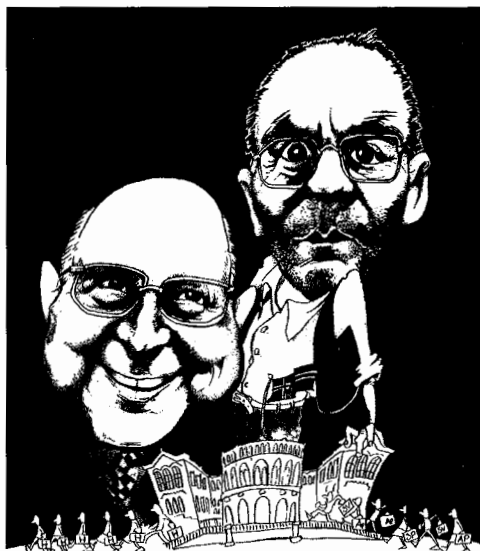
RV er det eneste partiet som konsekvent og fra første stund har gått mot alle forslag på kutt i folketrygden. Denne kampen har vært prioritert fra RV i lang tid og vi gir oss så definitivt ikke i innspurten. Vi anser denne kampen for å være svært viktig. Det er lagt opp fra regjeringens side at pensjonsreformen skal behandles i Stortinget torsdag 26. Mai. Et viktig krav er at behandlingen av reformen skal utsettes til etter valget slik at folket i valg kan få si sin mening. Mye av kampen for å forsvare folketrygden vil således føres i forkant av valget. RV jobber nå mot LO-kongressen i begynnelsen av mai for å få dem til å avvise et kompromissforslag slik LO-ledelsen og AP-ledelsen ønsker å inngå nå i vår. Kanskje er det allerede inngått når dere leser dette. I denne saken skjer nemlig ting fort!

RV gir ikke opp selv om pensjonsreformen blir behandlet i Stortinget i vår, RV har fremmet en rekke helt sentrale krav i denne saken. RV mener at strukturen i dagens folketrygd må beholdes. Vi vil kjempe for at besteårsregelen beholdes, at det ikke skal være mer enn 40 års opptjeningstid for fulle rettigheter, at delingstall ikke innføres og at det ikke skjer en avkorting av pensjonen for de som går av før fylte 67 år. RV kjemper også for at en innføring av tjenestepensjonsordning for de som ikke har en slik ordning fra før, ikke brukes til å svekke folketrygden. Videre krever RV at AFP-ordningen må beholdes fullt ut og at pensjonsutbetalingene justeres hvert år slik at de følger lønnsutviklingen i Norge.

RV krever også at endringer i pensjonssystemet ikke må svekke uføretrygden. Ikke minst vil RV jobbe for at dagens pensjonssystem forbedres på en rekke svake punkter. Blant annet vil det dreie seg om å få til en bedre uttelling for kvinners livsløp og kortere botidskrav for innvandrere. RV vil også arbeide for at den generelle pensjonsalderen blir lavere. Folk må få gå av mens helsen fortsatt er i behold. Hvis partiene på Stortinget i denne perioden avgjør pensjons-saken vil RVs valgkamp når det gjelder denne saken dreie seg om omkamp på pensjonsreformen!

Avis forslaget til ny arbeidsmiljølov - kjemp for sekstimersdagen!

RV avviser forslagen til svekking av arbeidsmiljøloven, inkludert angrepet på normalarbeidsdagen. Vårt svar er ikke en svekking, RV er for forbedring av arbeidsmiljøloven og RV vil kjempe for

6-timersarbeidsdag med full lønnskompensasjon. Velferden til folk i Norge er under strekt angrep, dette er helt absurd når vi ser hvor rikt dette landet er. Norge har aldri hatt mer penger på bok, og debatten burde dreie seg om hvordan folk i Norge kan få det bedre, ikke verre. RV vil derfor reise forslag om 6-timersnormalarbeidsdag hvis vi kommer inn på Stortinget.

Det er på tide med en ny arbeidstidsreform til det beste for arbeidsfolk. 6-timersdag med full lønnskompensasjon har lenge vært et viktig krav for RV, kvinnebevegelsen og fagbevegelsen. Ikke minst den kvinneledede delen av fagbevegelsen. For kvinner som jobber deltid vil en slik reform bety et viktig skritt i retning av at kvinner skal få en lønn som er til å leve av samtidig som en får en arbeidstid som er til å leve med. Mye tyder også på at en rekke av de problemene som

samfunnet sliter med i arbeidslivet vil finne sin løsning i en slik reform. Forsøksordninger ved flere bedrifter og i kommuner viser at produksjonen går opp samtidig som sykefravær, ikke minst langtidsfraværet går ned. Dette viser at en slik reform vil være til det beste ikke bare for hver enkelt arbeidende, men for samfunnet som helhet. Det er på tide å reise de kollektive løsningene, de individuelle løsningene som kontantstøtte og fleksibel arbeidstid, som er høyresiden sitt svar, er ikke for alle.

Nei til EU - Ut av EØS!

RV jobber konsekvent mot norsk medlemskap i EU og for å si opp EØS-avtalen. Vi jobber for norske lønns- og arbeidsvilkår i Norge, mot sosial dumping og ranet av norske naturressurser. Norsk medlemskap i EU og EØS er til alvorlig hinder for demokratisk kontroll av naturressursene. Norge er et land som fra naturen sin side er rikt utrustet med naturressurser som fisk, vannkraft og olje. Dette er folkets felles eiendom og felles ressurser som alle som bor langs kysten har rett til å høste av. RV finner seg ikke i en privatisering av norske naturressurser slik vi ser EØS-avtalen nå legger grunnlag for. 2005 er viktig år i kampen mot norsk EU-medlemskap.

Hvordan Stortinget blir sammensatt kan bli avgjørende for EU-saken de neste 4 årene, med RV på Stortinget er folk garantert representanter som ikke vil sende ny EU-søknad. RV er konsekvent mot EU, og vil stemme nei uansett resultatet av en eventuell ny folkeavstemming. I år vil også Norge markere 100-årsjubileet for unionsoppløsningen med Sverige. RV vil at Norge skal fortsette sin uavhengighet for blant annet å kunne føre en uavhengig norsk utenrikspolitikk.

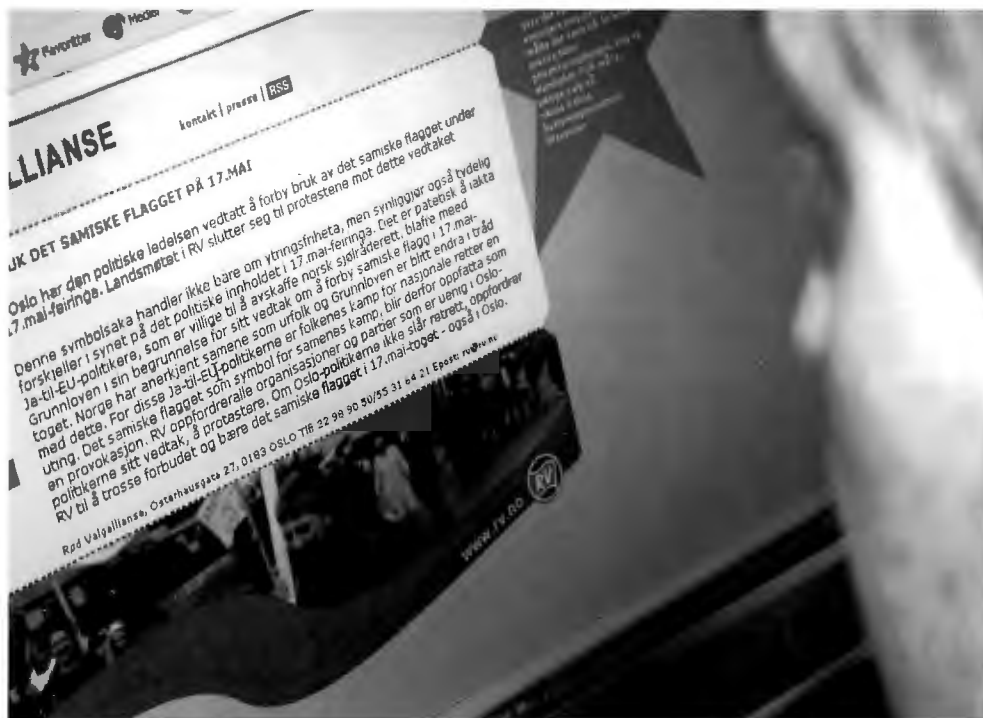
Norge ut av Irak og Afghanistan!

RV er det eneste partiet som er mot norsk deltakelse i USAs angrepskriger, uansett hvilket flagg de føres under. RV er også mot NATO-medlemskap og for et reelt norsk forsvar av norsk territorium. Norge har i lang nok tid opptrådt som et haleheng til USA og NATO. Undertrykking av folket i disse landene vil ikke føre til fred, men kun mer aggresjon mot landene i vesten og en fortsatt urettferdighet rettet mot folket i landene det dreier seg om.

Folk i Norge har felles interesser med folket i Irak og Afghanistan, krigføringen må stoppes! RV på Stortinget vil gå mot en hver krig Norge kan tenkes å involvere seg i de kommende årene og vi vil kreve full tilbaketrekking av norske og utenlandske tropper fra disse områdene. Krig som virkemiddel for å oppnå fred er en feilslått strategi.

Etterlengtet ansiktsløft!

Nettsidene til RV har nå fått nytt design og et nytt publiseringssystem som gjør det enklere å administrere nettsidene. Nettsidene har også fått en rekke nye funksjoner, blant annet har vi mulighet for å ha egne medlemssider, vi kan administrere underskriftskampanjer, samt at vi nå har online-systemer for påmelding til konferanser ol. (gå inn på www.rv.no og meld deg på valkampkonferansen!) Det er også en funksjon der folk kan stille spørsmål til RV direkte over nett slik at vi kan svare online, denne funksjonen tror vi kan lette arbeidet i valkampen spesielt.

Nettsidene trenger kontinuerlig nytt stoff, så ønsker du å bidra med stoff, artikler, bilder, rapporter fra demonstrasjoner osv så send e-post til rv@rv.no eller direkte til nettredaktør Marte Mjøs Persen marte@rv.no

Marte Mjøs persen, nestleder

RVs nettsider har nytt utseende. gå inn på www.rv.no og se selv!

Nettdebatt etter ditt behov!

Det er ryddet i strukturen for e-postlister i RV ut fra et ønske om å bedre kommunikasjonen i partiet. De viktigste endringene er opprettelsen av en egen lagslederliste og medlemsliste.

TEKST: ANN-MARI VOLDEN. FOTO: JOHANNE BERGKVIST

Medlemslista [RV-nytt] fungerer som en postliste til alle medlemmer hvor det sendes ut informasjon fra ledelsen; rv-nytt, valgnytt, nyttignytt og lignende. Alle medlemmer som oppgir e-postadresse settes automatisk på medlemslista. Dette er ikke en diskusjonsliste, og har derfor bare enveiskommunikasjon. Tilbakemeldinger til ledelsen sendes til rv@rv.no, og temaer til diskusjon sendes til [RV-debatt] eller [RV-lagsleder].

Lagslederlista

Lagslederlista [RV-lagsleder] skal fungere som en mer formell informasjons- og kommunikasjonskanal mellom ledelsen sentralt og ledelsene i fylkesledd og lokalledd over hele landet. Lagsinfo, kampanjeinfo, innspill til tiltak ledelsen bør iverksette, landsmøtepapirer og lignende sendes ut

her. Alle fylkes- og lagsledere (som har e-postadresse) bør stå på lista. Kasserere og andre styremedlemmer bør tilbys å stå på lista. [RV-kasserer] fungerer som en mer formell informasjons- og kommunikasjonskanal mellom kasserer sentralt og kasserere på fylkes- og lokallagsnivå. Alle kasserere (som har e-postadresse) bør stå på lista. Lagsledere bør tilbys å stå på lista.

Debattliste

[RV-debatt] er en videreføring av den tidligere "rv-lista". Folkevalgtlista avvikles ut ifra en forståelse av at skillet mellom folkevalgtidiskusjoner og andre politiske og strategiske diskusjoner oppleves som kunstig. Folkevalgtlista har ligget brak i lange perioder og kun vært benyttet av en håndfull personer. Den generelle debattlista fyller behovet for en arena å ta opp relevante problemstillinger og mulighetene for å hente innspill og synspunkter fra andre rv-medlemmer. Debattlista administreres etter gjeldende listeregler.

I tillegg er det opprettet tre temabaserte diskusjonslister; faglig-politisk, internasjonal og feministisk. [RV-faglig] er en liste for deg som er interessert i faglig-politiske diskusjoner. Faglig utvalg vil også skape debatt og hente innspill herfra.

[RV-internasjonale] er nyopprettet i et forsøk på å engasjere flere i utviklingen av den internasjonale politikken i RV. [RV-feminist] kan forhåpentligvis

føre til at feministiske diskusjoner involverer flere kvinner i RV, og den kan i beste fall fungere som et uformelt kollektiv for kvinner i RV. Lista skal kun være åpen for kvinnelige medlemmer.

RVS DEBATTLISTER

Organisasjon

Medlemsliste rv-nytt@lists.fix.no
Fylkes- og lagsledere rv-lagsleder@lists.fix.no
Kasserere rv-kasserer@lists.fix.no

Politikk

Generell diskusjonsliste rv-debatt@lists.fix.no
Faglig-politisk liste rv-faglig@lists.fix.no
Internasjonal liste rv-internasjonale@lists.fix.no
.no
Feministisk liste rv-feminist@lists.fix.no

Ledelse

Landsstyret rv-is@lists.fix.no
Arbeidsutvalget rv-au@lists.fix.no

Ekstern

Ekstern kontaktliste rv-info@lists.fix.no

Send en e-post til rv@rv.no om hvilke lister du ønsker å være med på. Husk å melde fra om endring av e-postadresse.

RV rundt

RV stiller lister i alle fylker. I tillegg stiller Samisk RV lister i tre valgkretser. Her er en liten presentasjon av førstekandidatene. Følg med på fylkenes valgkamp på www.rv.no og i neste Opprør.

TEKST: JOHANNE BERGKVIST

Både Oslolista og Hordalandslista ble grunig presentert i forrige Opprør. Sjekk her de som vil vite mer om kandidatene og valgkamplanene! På topp i Hordaland står Torstein Dahle, Chiku Ali og Terje Kolbotn. I Oslo toppes lista av Erling Folkvord, Liv Gulbrandsen og Hind Dakhil

ØSTFOLD: Anne Steinsland, Dag Thoresen og fjerdekandidat Heidi Schømer fra Halden.

Østfold har Dag Thoresen fra Fredrikstad på førsteplass, fulgt av Anne Steinsland fra Sarpsborg og Hege Rytter Jacobsen fra Moss. Akershusvalgkampen er ikke viktig bare for eget fylke, men også for mulighetene for Oslo å få inn Erling Folkvord på tinget. På topp i Akershus står Geir Christensen fra Nesodden, Hilde Karin Larsen fra Nittedal og Rød Ungdommer og nyvalgt landsstyreprerentant i RV, Jørgen Hamre Sveen fra Eidsvoll. Vil du lese mer om Akershusvalgkampen, se forrige Opprør.

Harald Dyrkorn fra Sør-Odal er førstemann på Hedmarkslista, fulgt av Kiste Kjernli og Rigmor Tollan. Stortingslista for Oppland har LS-medlem Turid Thomassen fra Lillehammer på topp. De neste er Lars Ekre og Ingrid Amundsen. Kommunestyreprerentant på Kongsberg, Veslemøy Fjerdingsstad, topper Stortingsvalgslista for RV i Buskerud. Buskeruds eneste liste med listetopp fra Kongsberg. Deretter følger Einar Zwaig. Han representerer RV i kommunestyret på Ringerike. På tredje plass følger Elizabeth Schei fra Lier. På 15 plass kan Buskerud RV skryte av å ha krimforfatter Gert Nygårdshaug!

RVs utrøttelige kommunepolitiker fra Horten, Alf Henriksen topper Vestfoldlista. De neste på lista er Eli Katrine Faaland og Ole Marcus Mærøe. Telemark RV skal drive en aktiv valgkamp for arbeidsplasser i Telemark. Les intervju med listetopp Hans Ødegård fra Bamble på neste side. Etter han på lista står Kari Anne Torsteinson fra

Notodden og Ole Andre Enggrav fra Kragerø.

Vest-Agder har Katharina Høivold på topp. Nummer to og tre på lista er Martin Tømmerstigen og Lisbeth Reed. På topp for RV i Rogaland står Tore Arholm Tobiassen, Ingeborg Sanner og Liv Bente Johnsen.

Ung trio

Møre og Romsdal kan skryte av en av landets yngste listetopptrio. Lista toppes av Geir Atle Gussiås (32) fisker fra Molde, Mari Katrine Schmedling (20) selger fra Frei og Charlotte Rise (18) skoleelev fra Ålesund

Sør-Trøndelag toppes av Ann-Kristin Alseth med Arne Byrkjeflot som nummer to. Ann Kristin Alseth er høgskolelærer og kommunesstyreprerentant for RV i Trondheim. Nord-Trøndelag har Levangermann Snorre Lyngsnes på topp, etterfulgt av Mia Abel og Arne Haugseth fra Steinkjer.

Nordlandslista toppes av Berit Mortensen, kommunestyreprerentant i Alstadhaug. Andreas Thymi Gabrielsen og Atle Hiller. Tromslista toppes av Jens Ingvold Olsen, Elin Jørgensen og Øyvind Tollefsen. Synnøve Thomassen topper Finnmarkslista. Hun er førskolelærer og har lang erfaring fra politisk arbeid i Finnmark. Hun sitter i RVs landstyre og representerer RV i Alta kommunestyre. De neste på lista er Alvin Vaseli, flyktningekordinator fra Hammerfest og Sigbjørn Helskog student fra Hammerfest.

Sogn og Fjordane og Aust-Agder stiller også lister til valget, men Opprørredaksjonen rakk ikke få med opplysninger om disse før Opprør ble sendt i trykken. Gled dere til presentasjon i neste nummer!

Tre sametingslister

Samisk Rød Valgallianse stiller tre valglistene til sametingsvalget til høsten. Listene stilles i valgkretsene Alta/Kvalsund, Nord-Troms og Midt-Troms. SRV har lister med kvinner på topp i to av kretsene. I Nord-Troms valgkrets er SRVs liste den eneste med kvinner på toppen. I Alta/Kvalsund krets toppes lista av Ellen Haldorsen fra Alta, med Arnt Ragnvald Johannessen fra Hammerfest på andre plass. I Nord-Troms stiller Laura Isaksen på topp med Astrid Solhaug på andre plass. RV-llista i Midt-Troms toppes av Jon Arne Jørstad. Mer informasjon finner du på Samisk RVs hjemmeside: <http://www.sami-rv.org/>

SØR-TRØNDELAG: Ann Kristin Alseth på topp

Valgkampkonferanse

Når: 20.-22. mai 2005

Sted: Rothaugen skole i Bergen

Meld deg på i dag!

Program og påmelding: www.rv.no, rv@rv.no eller 55 31 64 21

Reiseutjevning: 300 i egenandel for voksne, 200 for ungdom og ubemidla

Bli med å gi ditt bidrag for at Torstein og Erling skal komme inn på Stortinget!

Troverdighet fra praksis

Korleis kjem Telemark RV til å legg opp valkampen i år?

Vi stiller spørsmålet til Hans Ødegård, 1. kandidat på lista.

– Telemark RV kjem til å konsentrere valkampen om områda der vi har erfaring og har gjort ein stor innsats, seier Hans Ødegaard. Dette er saker som er grunnleggande for samfunnsutviklinga og der vi ikkje minst har stor truvede ut frå vår praksis. Ut frå denne prioriteringa skal vår valkamp konsentrere seg om:

Ein politikk for arbeidsplassar i Telemark, Ein politikk for styring av offentleg sektor – Mot privatisering og avdemokratisering og Ja til global solidaritet – mot eit marknadsliberalistisk EU

– Kan du vere litt meir konkret om kva dykk legg i desse parolane?

– Ein politikk for arbeidsplassar i Telemark dreier seg sjølvstøtt om industrien i Grenland, gassrør, Statoil sitt eigarskap i Borealis og så vidare, Men arbeidsplassar i Telemark er mykje meir enn eksportindustrien i Grenland. Utviklinga i jordbruket er til dømes viktig for å oppretthalde busettinga og ta heile fylket i bruk. Nummer ti på lista, mjølkebonden Ottar Flatland frå Seljord, kan underskrive på dette.

– Når det gjeld eksportindustrien i Grenland meiner vi at han er avhengig av ei gassleidning for å overleve på sikt. Denne gassleidningen vil også vere eit viktig miljøprosjekt fordi det vil redusere utsleppa av S, NOx og CO2 kraftig fordi olje og kull vert erstatta av gass. RV har difor vore aktive i arbeidet for å få ei slik leidning til regionen. Ut frå vedtaket stortinget gjorde 15. mars har realisering av ei slik leidning kome mykje nærare.

Lokalt engasjement

Telemark Raud Valallianse vil hevde at dette er resultatet av engasjementet frå lokalbefolkning, fagrørslø, lokal miljørørslø og eit samla lokalpolitisk miljø. Ein må heller ikkje gløyme at dette er ein kamp mot dei reine marknadsliberalistiske kreftene med berre kortsiktige økonomiske interesser.

– Som tillitsvald på Borealis sitt petrokjemiske anlegg i Bamble har eg engasjert meg sterkt i kampen for gassleidning og i å få stoppa eit

eventuelt sal av Statoil sine 50% av eigardelen i Borealis. Telemark Raud Valallianse krev at Statoil snarast må avkrete rykta om at det statseige selskapet vurderer å selje seg ut av Borealis. Det statlige eigarskapet i Statoil må sikre vidareforedling av gass i Norge og Grenland spesielt.

Arbeidsplassar truga

Dersom Borealis hamner på utanlandske hender vil truleg hundrevis av arbeidsplassar forsvinne

sekvensen av at AP har delprivatisert Statoil.

– Under denne parola om arbeidsplassar vil det også bli markert motstand mot sosial dumping, eventuelt ny arbeidslivslov og pensjonskommisjonen si innstilling. Sosial dumping er eit aukande problem, særleg i byggebransjen, trass i det store arbeidet som lokal fagrørslø legg ned for å stoppe dette.

Mot avdemokratisering

Hans fortset med å fortelje om arbeidet i Telemark: – Når det gjeld ein politikk for styrking av offentleg sektor - mot privatisering og avdemokratisering har vi som et lite parti eit svært godt grep om dette arbeidet i dei telemarkskommunane vi sit med representantar. Her kan vi spesielt presentere arbeidet på Notodden, sjølv om det er i Solidaritetslista namn, men varaordførar Asgeir Drugli har viktige erfaringar og kan gi oss høg truverd i denne saka.

– Eit anna viktig område innanfor offentleg sektor er utdanning. Det er søkt om godkjenning av 1200 elevplassar i private vidaregåande skular i Telemark. Godkjenning av desse søknadene vil føre til at pengar vert flytta frå offentlege skular til private eliteskular. Dei som startar desse private skulane ser på utdanning som ein vare dei kan tene pengar på, og ikkje som ein rett slik RV ser det. Vi vil også påpeike korleis den noverande politikken overfor offentleg sektor rammer kvinner spesielt.

GRENLAND STEMMER: Kirsten Gisholt og Hans Ødegaard fra Grenland i midten.

og vidareforedling av eit norsk råstoff, gass, stå i fare fordi det vert vanskelegare å få investeringar til den norske delen av konsernet. Vi meiner at det er uakseptabelt at staten med regjeringa som ansvarlig ikkje grip inn og ryddar opp i den usikkerheit som nå er skapt rundt framtida til Borealis. Vi finn det heilt meningslaust at når endelig alle parti på stortinget no seier at vi skal vidareforedle norsk gass i Noreg vil Statoil som er tre fjerdedelar eigd av staten selje seg ut av den industrien som vidareforedlar norsk gass! Med eit slikt sal misser staten kontrollen over dei som vidareforedlar gassen i dag og det fører truleg til at denne industrien vert nedlagd! Vi ser her kon-

– Vi meiner vi med god grunn kan løfte opp global solidaritet som vårt 3. hovudområde. Under området ja til global solidaritet - mot eit marknadsliberalistisk EU ligg distriktspolitikk, her ligger det at RV vil løfte det politiske perspektivet ut over det navlebeskuande. Som parti / bevegelse har RV i mange år halde den internasjonale solidariteten høgt og delteke aktivt i solidaritets- og anti-krigsarbeidet. I seinare tid har særleg Ana López satt i gang mykje solidaritetsarbeid overfor innvandrarar og asylsøkarar. RV skal møte desse menneska med respekt og vi skal stille krav til ei eventuell ny regjering om human behandling av dei som kjem til Norge.

Global solidaritet

Sinn Féin

Hundre år i storm og strid

Sinn Féin er den irske republikanske bevegelsens politiske parti. Det ble stiftet i 1905, for hundre år siden, og i jubileumsåret stormer det rundt partiet og den militære delen av den republikanske bevegelsen, IRA.

TEKST: KEN JACKSSON, IRLANDSKOMITEEN OG FREDRIKSTAD RV. FOTO: JOHANNE BERGKVIST. FRA OSLO 1981: AN PHOBLAcht/ REPUBLICAN NEWS.

Fredsprosessen i Irland står i stampe, som så ofte før de siste ti årene. Etter at forhandlingene mellom de irske og britiske regjeringer og det Demokratiske unionistpartiet og Sinn Féin mislyktes før jul, har Sinn Féin og IRA fått skylden for det meste som går galt i Irland. Det nordirske politiet la skylden på IRA for et stort bankran der ranerne fikk med seg 26 millioner britiske pund, og den irske statsminis-

teren fulgte opp med å si at Sinn Féins ledere hadde visst om ranet på forhånd. Ingen har riktignok brydd seg med å legge frem bevis for at IRA var innblandet i ranet, og ingen har så langt blitt arrestert og siktet. IRA benekter at de gjennomførte ranet. Sinn Féin har vært under kontinuerlig angrep siden, fra den britiske regjering, den irske regjering, alle andre irske partier og de britiske partier, og fra en samlet irsk og britisk presse. Amerikanerne har fulgt opp med at Bush nekter å møte Gerry Adams, Sinn Féins leder, og amerikanske aviser skriver at Bush nå ser på Adams som en irsk Arafat, en terrorist han aldri igjen vil forhandle med..

Situasjonen ble atskillig verre da Belfastmannen Robert McCartney ble drept etter en fyllekrangel i Short Strand-området. De som drepte McCartney var medlemmer i IRA, og søstrene hans startet en stor kampanje for å få drapsmennene straffet. IRA har svart med å ekskludere tre medlemmer, og oppfordre folk til å vitne om hva som har skjedd. Skaden på den republikanske bevegelsens gode navn og rykte er betydelig, og har naturligvis blitt fulgt ivrig opp av fiendtlige media og politiske motstandere.

En av årsakene til at de andre irske partiene angriper Sinn Féin så ivrig er naturligvis partiets fremgang de siste årene. Det sosialdemokratiske SDLP har mistet stillingen som Nord-Irlands største nasjonalistparti og før jul var de fleste kommentatorer enige om at SDLP bare ville fortsette å krympe. Partiet griper for

oslo 1981: Sultestreiken var et politisk vendepunkt for Sinn Fein, skriver Ken Jacksson.

tiden begjærlig enhver sjanse til å skade Sinn Féin. Regjeringspartiet i Sør-Irland, Fianna Fail, er også bekymret for Sinn Feins fremgang, både i sør og i nord. Sinn Féin fremgang i sør kan skade dem direkte, og de er heller ikke glade for at deres tradisjonelle allierte i SDLP

USE YOUR BRAIN: Sinn Fein går stadig fram i valg.

OSLO 1981: Demonstrasjon mot Dronning Elizabeths besøk i Oslo samme dag. Foto: RepublicAN som Bobby Sands døde på sultestreik. Foto: Republican News.

er ferd med å bli fullstendig knust. Disse to partiene har vært Sinn Féins allierte i fredsprosessen. Nå leder de an i hylekoret mot det republikanske partiet. Resten av partiene og mange av avisene i Irland er mindre viktige i denne sammenheng; de har enten lenge vært mot fredsprosessen, eller hater republikanerne så inderlig at det alene er nok til å være skeptiske til en fredsprosess som inkluderer dem. Det er for eksempel intet nytt ved at avisen Irish Independent kaller IRA og Sinn Féin for bøller, avskum, mordere og banditter; overraskende ville det bare vært om de for en gangs skyld sa noe pent om republikanerne.

Den viktigste anklagen som rettes mot Sinn Féin er at de har en væpnet fløy, og derfor fortsatt er alliert med terrorister, og truer med voldsbruk. Det bringer oss til den andre viktige årsaken til at man tør å angripe Sinn Féin så voldsomt: Alle parter er overbevist om at IRA ikke vil gå tilbake til krig. Ironisk nok er selve det at anklagen om at Sinn Féin og IRA truer med vold er usann, også grunnen til at de andre partiene våger anklage dem for det...

Under forhandlingene før jul tilbød IRA seg å avvæpne totalt hvis det ble opprettet en ny lokalregjering på Langfredagsavtalens grunn. Et forbløffende og vidtgående tilbud, som tilnærmet la ned IRA som militær organisasjon. Det var ikke nok for Ian Paisleys demokratiske unionister, de krevde at avvæpningen i tillegg skulle fotograferes og bildene offentliggjøres. Som Paisley sa, IRA måtte ydmykes og kle seg i sekk og aske.

Etter tilbudet om avvæpning er det tydelig at de irske og britiske regjeringer og andre partiene ikke lenger er nervøse for at IRA skal trå i aksjon om Sinn Féin blir utestengt i strid med Langfredagsavtalen.

På tross av den enorme kampanjen mot

Sinn Féin ser det ut til at partiet fortsatt greier å gå frem i valg. For noen uker siden var det suppleringsvalg i kretsen Meath i Eire, og Sinn Féin-kandidaten Joe Reilly økte sin andel av stemmene fra 9% ved forrige valg til 12% nå.

Det delte Irland

Irsk terrorisme eller britisk kolonialisme?

Et spennende hefte om konflikten i Nord-Irland. Fokus på menneskerettigheter og menneskerettighetsbrudd. Grundig bakgrunnsinformasjon for å forstå hva som skjer i dagens fredsprosess.

Ta kontakt med Irlandskomiteen
35 52 01 44 eller 90 13 03 27
Heftet koster 20,- + porto

FAKTA! SINN FEIN

DET REPUBLIKANSKE PARTIET Sinn Fein har siden det ble stiftet i 1905 kjempet for å få slutt på britisk styre i Irland. Navnet er gælisk og betyr vi selv. Partiet fikk bred oppslutning etter påskeopprøret i 1916, og ved det britiske parlamentsvalget to år senere vant det overveldende flertall i de irske valgkretsene. Dets valgte representanter nektet å møte i det britiske parlamentet, isteden stiftet de Dail Eireann, det irske parlament. De neste to årene utkjempet IRA en blodig geriljakrig mot britene, mens Sinn Fein organiserte den politiske kampen og grunnla egne irske institusjoner.

I 1922 BLE DEN REPUBLIKANSKE bevegelsen splittet over fredsavtalen med britene. Den unge irske republikkens president og IRA nektet å godta avtalen, og en blodig borgerkrig endte med nederlag for republikanerne og opprettelsen av den irske Fristaten i et delt Irland. De i Sinn Fein som støttet avtalen organiserte seg i et nytt parti som etterhvert fikk navnet Fine Gael, fortsatt det viktigste høyrepartiet i Irland. Fianna Fail, det andre store sørirske partiet, er faktisk også et resultat av en splittelse i Sinn Fein, da frigjøringslederen De Valera og andre bestemte seg for å godta delingen av Irland og lage en irsk republikk i bare den sørlige delen av landet. Selv det irske arbeiderpartiet, Labour, har en solid andel tidligere sinn feinere – restene av det offisielle Sinn Fein, som splittet ut fra Sinn Fein rundt 1970, slo seg etterhvert sammen med Labour.

DA IRA TOK OPP IGJEN den væpnete kampen mot britene etter 1969, sto Sinn Fein for den politiske kampen. Likevel var det først etter sultestreikene i 1980/81 at den republikanske bevegelsen greide å få bredere politisk oppslutning i valg. Dette la grunnlaget for fredsprosessen, forsøket på å få samlet Irland med fredelige midler.

Forsvaret:
Klassekampen trykker
den fjerde avferd

Pro Sentretrekk
de mennesker som er fascist-
og fascistenes «inten-
sivitet»

Vinn i trynet
debattar

20 år

Efterlyser kons
Trond

Høgskolen

Kunne Dove-kvin
reklamen? Se, da hadde

Linn Stalsberg

1,25%

Hvorfor alderspensionen er så viktig å forsvare

Dagens politiske kamp for å forsvare Folketrygden kan antakelig vinnes. Her skal jeg argumentere for at det er avgjørende å beholde den såkalte besteårsregelen. Dette er ikke godt nok kjent enda. Dertil vil jeg gjerne ta med noe som er lite kjent, nemlig at Folketrygden ikke først og fremst er utgifter, men også har vært en stor økonomisk suksess.

TEKST: BJØRGULF CLAUSSEN, PROFESSOR I TRYKEMEDISIN VED UNIVERSITETET I OSLO. ILLUSTRASJON: VIDAR ERIKSEN. GRAF: KIRSTEN GISHOLT

Kjernen i Folketrygden er at den overfører penger fra velstående og friske til mindre velstående og syke. Dette vil Pensjonskommisjonen forandre vesentlig. Stikk i strid med alle galluper mener den at Folketrygden er upopulær fordi de fleste får mindre igjen enn de betaler inn. Den vil beholde en minstepensjon, men ellers gå bort fra dagens prinispp om å betale etter evne og få etter behov. Det siste skal erstattes av opptjente rettigheter, en "pensjonskapital" på 1,25 prosent av lønna hvert år. Dette kalles "alleårsregel", i motsetning til dagens "besteårsregel" der pensjonen beregnes etter inntektene i de 20 beste inntektsårene.

Alleårsregelen forandrer Folketrygden fra å bygge på solidaritet til å bli en forsikringsordning. Den knuser selve kjerne i Folketrygden. "Delingstall" og "indeksering" kan stortinget forandre hvert år, men blir alleårsregelen innført, er Folketrygden forandret så grunnleggende at det blir vanskelig å få en solidarisk ordning tilbake.

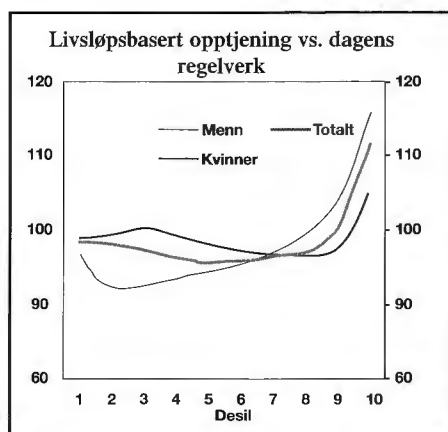
Besteårsregelen er viktigst å forsvare

Besteårsregelen er viktig fordi svært mange med lave inntekter har hatt flere dårlige inntektsår. Det gjelder ikke bare de fleste kvinner. Også menn i midlere og dårlige inntektsgrupper går ofte ned i inntekt når de blir eldre, og ikke få har vært arbeidsløse. Pensjonskommisjonen har selv beregnet effekten av å fjerne besteårsregelen slik kurven viser. De 60 prosent av mennene som tjener minst, er de som taper mest på omleggingen. De 10 prosent av oss med best inntekt, tjener på den.

Derfor er det en misforståelse når Fellesforbundet sier at alleårsregelen er bra for deres medlemmer som jobber i mange år med jevn inntekt. Besteårsregelen er riktig nok bra for folk i karrierestillinger, slik Fellesforbundet argumenterer, men den er mye viktigere for Fellesforbundets medlemmer. Mange av dem blir tidlig pensjonert, og det får svært store ko-

insekvenser for pensjonen med alleårsregelen.

Da lar AFP seg ikke opprettholde uten svære ekstrautgifter som det knapt lar seg gjøre å få gjennom i et tariffoppgjør. De offentlige pensjonsordningene har nå en "30-årsregel". Den kan ikke beholdes, og dermed blir det slutt med 66 prosent pensjon for alle de offentlig ansatte som ikke arbeider i minst 40 år, igjen de dårligst betalte. Pensjonskommisjonen forandrer kjernen i Folketrygden, overføringene.

GRAF: Isolerte effekter av å fjerne 20-årsregelen og gi bedre oppsørgsopptjening. Desil = inntekt i ti like store grupper, fattigste 10% i gruppe 1, mest velstående i gruppe 10. Dagens pensjon = 100 i alle ti grupper. Fra Pensjonskommisjonen, figur 7.3.

Hvorfor er Stoltenberg og Westhryn så ivrige for å forandre Folketrygden? De er antakelig enige med økonomene i OECD om at Folketrygden blir for dyr i de neste 50 årene, som om noen vet hvordan økonomien er om 50 år. Men vi vet noe om hvordan velferdsstaten har virket i de foregående 50 årene.

Folketrygden har vært en økonomisk suksess

Den mest anerkjente eksperten på dette områ-

det, Esping-Andersen, mener at velferdsstaten er den viktigste grunnen til at de nordiske landene har hatt omtrent samme økonomiske vekst som USA etter 1945, i motsetning til for eksempel Vesttyskland.

Den nordiske velferdsstaten er universell for alle borgere, den er bygd på rettigheter og tar sikte på å dekke de flestes behov for sosial trygghet via staten. Politisk ble velferdsstatene en stadig viktigere del av det forholdsvis fredelige forhandlingsklimaet mellom fagbevegelsen og arbeidsgiversiden, godt etablert un-

PENSJONSREFORMEN: HVA SKJER?

* pensjonskommisjonen la i januar 2004 fram sitt forslag til reform av folketrygda. Representanter fra alle stortingspartiene ga i kommisjonen støtte til 20 prosent reduksjon i folketrygdas utgifter og innføring av en alleårsregel.

* Regjeringa la i desember 2004 fram sitt forslag til endringer i folketrygda, basert på pensjonskommisjonens forslag.

* SVs sentralstyre ga i januar 2004 sin støtte til lavere indeksering av pensjonene og en alleårsregel. Landsstyret og landsmøtet har i etterkant endret partiets politikk, og SV går nå mot kutt i ytelsene og for besteårsregelen.

* Arbeiderpartiet vedtok sin pensjonspolitikk på landsmøtet 7. - 10. april. Her gikk Ap inn for 20% kutt mot 2050.

* LO får en nøkkelrolle i forhold til Ap. LO avholder kongress 7. - 12. mai.

* Finanskomiteen avgir sin innstilling 19. mai. Stortinget vedtar reformen 26. mai.

Tabell 2. Makroøkonomiske mål i noen vestlige land.

	Økonomisk vekst*			Overskudd i næringslivet 1974-79#
	1960-73	1979-89	1989-2000	
Sverige	4,1	2,1	1,7	-
Danmark	4,3	1,8	2,2	17,7
Norge	4,3	2,7	3,2	20,2
Vesttyskland	4,3	2,0	1,8	20,0
Japan	9,7	2,3	-	-
USA	4,0	2,4	3,1	19,3

Kilder: OECD. Historical statistics. OECD: Paris 1999 og 2001

der høykonjunktorene på 50- og 60-tallet. Da produksjonsvekst og overskudd begynte å avta fra 1967, var det mye om å gjøre for myndigheter og næringsliv å holde tilbake lønnsveksten til de ansatte. I Norden skjedde dette i større grad enn vanlig i Vesten ved forhandlinger med fagbevegelsen der staten tilbød bedre velferdsordninger i bytte for lave lønnsøkninger.

Den viktigste økonomiske konsekvensen av en voksende velferdsstat i Norden er at den bidrar til å bringe en økende del av befolkningen ut i lønnet arbeid. Det er blitt mer lønnsomt å arbeide for penger, og Folketrygden sikrer en verdig avgang om det ikke går.

I Norge er nå 76 prosent av alle kvinner i alder 15-64 år i betalt arbeid mot 52 prosent i USA og 34 prosent i Vesttyskland. For menn er tallene 85, 67 og 55 prosent. I Danmark og Sverige er disse tallene de samme. Samtidig får Norge flest barn i Europa, 1,8 per kvinne i fruktbar alder mot 1,3 i Vest-Tyskland og 1,5 i Sverige, mens i USA er fruktbarhetstallet 2,0, pga. hispanics.

Når er det minst like viktig som den økonomiske suksessen at velferdsstatene også dekke mange menneskelige behov, særlig behov for trygghet ved sykdom og arbeidsløshet, men også langt videre. De nordiske velferdsstatene bidrar til å skape et klima i Norden som viser at fellesskapet bryr seg om oss og er villig til å ta vare på oss i nød.

Tabell 1. BNP per hode i internasjonale dollar i utvalgte år i noen vestlige land

	1950	1973	1998
Sverige	6 738	13 493	18 685
Danmark	6 946	13 945	22 123
Norge	5 463	11 246	23 660
Vesttyskland	3 881	11 966	19 558
UK	6 907	12 022	18 714
USA	9 561	16 689	27 331

Kilde: Maddison A. The world economy. Paris: OECD, 2001

Ved denne korte oppramsingen ser vi lett at næringslivets behov for human kapital og individenes behov for forutsigbarhet til en viss grad faller sammen. Gode sykepenger og lang svangerskapspermisjon tjener begge formål, selv om det også er motsigelser mellom de to partenes interesser.

Skandinavia

Skandinavia har vært den største økonomiske suksessen i Europa i etterkrigstiden, både målt med befolkningens velvære og trygghet, men også målt med rene økonomiske kriterier som produksjonsvekst. **TABELL 1** viser at BNP per hode er høyere i USA enn i Vesteuropa, men at forskjellene minsket i de første etterkrigsårene. USA lå 52 prosent høyere i BNP enn Skandinavia i 1950, 28 prosent høyere i 1973 og 32 prosent høyere i 1998.

Makroøkonomisk sammenlikning

Veksten i BNP er bedre vist i **TABELL 2**. Skandinavia hadde høyere vekstrater enn USA på 60- og 70-tallet, litt lavere på 80-tallet og markant lavere på 90-tallet. Sverige og Tyskland har i det siste blitt sinkene blant de mest velstående landene når det gjelder allmenn økonomisk vekst. Et annet viktig mål for økonomisk yteevne, overskudd av investeringer i næringslivet, er det vanskelig å finne statistikk for. Det OECD har, tyder på at vi er på linje med USA.

En så stor makroøkonomisk sammenlikning som denne opp til her, vil det være uenighet om. For det første vil tolkningen av tallene bli preget av kommentatorenes politiske standpunkter. For det annet er det mange andre ulikheter mellom USA, Japan, Tyskland og Skandinavia enn velferdsstatsordninger. For eksempel har USA politisk styrke til å kunne trykke sedler og få full verdi for dem i nesten hele verden.

Befolkningens levestandard

Nå må også befolkningens levestandard tas med i vurderingen av økonomisk suksess.

TABELL 3 viser et par mikroøkonomiske nøkkeltall. Vi ser for det første at vi har høyere gjennomsnittslønn, slik OECD har målt den, enn de tre andre landene. For det annet er en vesentlig mindre del av befolkningen fattige enn i USA og Japan. Begge deler er viktige sider ved økonomisk suksess.

Vår konklusjon er som Esping-Andersens, at Skandinavia har vært en økonomisk suksess i etterkrigstiden, fullt på høyde med USA. Den nordiske velferdsstatsmodellen er en av årsakene til dette. Når regjeringen nå vil forandre Folketrygden vesentlig, er man antakelig ikke skikkelig klar over alle inntektene som Folketrygden bidrar til.

Inntektssiden i Folketrygden er ikke noe viktig grunn til å beholde den som den er. Folks velferd og trygghet er det viktige. Men det er en side som ikke er opplagt, og som mange ikke er klar over.

Tabell 3. Mikroøkonomiske mål i noen vestlige land

	Gj.snitt lønn*	Andel fattige#
Sverige	121	6,6
Danmark	121	6,5
Norge	123	6,9
Vesttyskland	113	7,5
Japan	105	11,8
USA	116	17,0

* Timelønn i industrien i 2001. Fra: OECD. Main economic indicators. Paris: OECD, 2003.

Inntekt under 50% av medianinntekten. Fra: UN. Human development report. New York: UN, 2003.

Friskoler = profittskoler

Friskoleloven åpner for private skoler som tar ut profitt. Elevene sier nei!

TEKST: MARIKE BERDAHL, SKOLEPOLITISK ANSVARLIG I RØD UNGDOM OG ÅSE GARTEN GALTRUD, NESTLEDER I RØD UNGDOM

Juli 2003 vedtok Stortinget den såkalte Friskoleloven, som erstatning for den tidligere privatskoleloven. Tidligere måtte private skoler ha et religiøst, etisk eller pedagogisk annet grunnlag enn den offentlige skolen. Med den nye Friskoleloven er dette ikke lenger et krav for å åpne en privat skole, det eneste man må gjøre er å oppfylle gitte krav satt av staten.

Ikke bare er det lettere å få godkjent en privat skole i utgangspunktet, men man har rett til godkjenning hvis man oppfyller kravene i loven. Retten til godkjenning er betinget av at godkjenningen ikke medfører vesentlige og langsiktige negative konsekvenser for de berørte kommunene og deres innbyggere. Privatskolene subsidieres med stykkprisfinansiering, de får dekket 85% av sine utgifter fra staten, og de kan i tillegg ta skolepenger for å dekke resten.

Profitt

I følge loven er det ikke lov å ta ut profitt fra skolen, men det ser ikke ut til å være noe hinder. Professor Terje Hansen ved Norges handelshøyskole kommenterer den nye Friskoleloven i et intervju med Klassekampen 9.1.03, "I praksis vil et slikt selskap kunne hente ut overskudd" er hans kommentar på departementets påstander om at det ikke vil bli mulig. Representanter fra det svenske selskapet John Bauer AS, som har søkt om å opprette flere skoler, har også varslet at deres eiere regner med å kunne ta ut profitt. "Eierne bak har risikert kapital på dette, og håper å få tilbake avkastning", sier markedsdirektøren Martin Hytting.

Det er nå rundt 240 søknader om å starte friskole i Norge. John Bauer AS har for eksempel søkt om å få opprette 16 skoler, en av dem i Trondheim. Trondheim er den byen hvor søknadene har størst omfang, det er til sammen søkt

om 1300 skoleplasser, alle med almenfaglig studieretning. Det tilsvarer omtrent halvparten av alle plassene denne studieretninga har idag. Dette har skapt reaksjoner, både blant politikere, lærere og elever.

Sør-Trøndelag fylkeskommune har behandlet saken og sagt nei fordi de ser at opprettelsen vil ha negative praktiske konsekvenser for fylket.

VIL STOPPE FRISKOLENE: Åsmund Sunde Valseth og Elevaksjonen vil stoppe friskolene.

Men det er byråkratene i utdanningsdirektoratet som har siste ord i saken.

Elevaksjonen

Men elevene i Trondheim vil ikke la dem ta avgjørelsen i fred. Derfor har de tatt initiativ til en gruppe som kaller seg Elevaksjonen. En av initiativtakerne er Åsmund Sunde Valseth, medlem av Rød Ungdom og tidligere aksjonsleder i "aksjonen mot nasjonale prøver". 16-åringen fra Trondheim katedralskole forteller om grunnlaget for Elevaksjonen:

– Vi er et bredt initiativ som starta opp fordi vi så hvilke praktiske konsekvenser opprettelsen av friskolene ville ha for elevene i Sør-Trøndelag. Elevaksjonen har funnet ut at det bli dyrere for fylket for en privat plass enn en offentlig plass fordi

finansieringa regnes ut ifra 85% landsgjennomsnittet, noe som er høyere enn det fylket vårt bruker per plass idag. Det vil sørge for at fylket sitter igjen med enda mindre penger enn idag.

Friskolene vil også ha konsekvenser for distriktsskolene i fylket. Selv om den offentlig skolen har geografisk inntak, vil de private skolene ha fritt inntak fra hele fylket. Det vil sannsynligvis gjøre at flere klasser i distriktene vil bli lagt ned fordi de allerede nå er nær grensa på antall for når det offentlige er villige til å opprettholde en klasse.

– Vi frykter også at privatskolene kan bli eliteskoler. For det første kan skolene samle folk fra hele fylket og for det andre er almenfag den linja som har færrest elever som trenger spesialundervisning, sier Åsmund.

Ta elevenes mening på alvor!

Elevaksjonen har allerede markert seg. I februar samla de 1500 elever fra de vide-regående skolene i Trondheim mot opprettelsen av friskolene. En måned seinere hadde de også en markering med 800 elver til stedet. De hadde med seg lærernes støtte på begge demonstrasjonene.

– Privatskolene kjører veldig på nå for å få innvilga søknaden sin før et eventuelt regjeringsskifte, og for Clemet er dette kun en ideologisk sak, hun ser ikke på de praktiske konsekvensene.

Åsmund er besymra for hva som skjer om de taper kampen mot privatskolene:

– Hvis aktørene får etablert seg, så er vanskelig å gå tilbake på det, selv med ett regjeringsskifte. Privatskolen vil sikkert ha en kontrakt som varer en viss periode og detn offentlige skolen vil sannsynligvis

ikke klare å opprettholde tilbudet til kontrakten er utløpt. Da vil det bli veldig dyrt å gjenopprette disse plassene igjen.

Han frykter at om privatskolene vinner størsteparten av elevene vil deres tilbud bli dårlig fordi de ikke lenger trenger å konkurrere med andre skoler. Åsmund påpeker at elevene da vil sitte igjen uten et godt skoletilbud.

– Hvis Clemet ikke tar elevenes mening på alvor så setter hun interessene til selskapene høyere enn elevene som går der til vanlig. Det ville vært utrolig arrogant, men kanskje ingen overraskelse fra den kanten, avslutter Åsmund Sunde Valseth.

Vår tids slavehandel

De som forventet at saken i Trondheim skulle bli Norges første traffickingdom ble skuffet. De tiltalte ble frikjent for anklagene om menneskehandel.

TEKST: ANN KRISTIN ALSETH, BYSTYREREPRÆSENTANT I TRONDHEIM OG 1. KANDIDAT TIL STORTINGSVALGET FOR SØR-TRØNDELAG RV

Uka før 8. mars var jeg i Tallinn i Estland på studietur som lærer for sosionomstudentene ved Høgskolen i Sør-Trøndelag (HIST). Formålet med turen var blant annet et besøk i Sosialdepartementet hvor vi ble orientert om trafficking-situasjonen i Estland. Der fikk vi opplyst at myndighetene regnet med at ca 500 estiske kvinner hvert år ble "trafficked" til utlandet, og da spesielt til de nordiske landene. Samtidig har Estland i tråd med den økonomiske utviklinga i landet utviklet seg fra hovedsakelig å være et senderland til å bli et mottakerland, altså et marked. Nå blir kvinner fra andre fattige land trafficked til Estland for å prostituere seg, og da spesielt til Tallinn. Tallene er usikre, men myndighetene anslø at det var ca 5000 prostituerte i Estland, hvor 800 oppholdt seg i Tallinn (innbyggertallet i Estland er 1, 4 millioner). Om vinteren var ca 80 bordeller i Tallinn, og tallet økte gjennom sommersesongen til 120. Omtrent 75 prosent av kundene var turister, og de fleste kundene var fra nordiske land.

Ingen tilbud til ofre for trafficking i Estland

Representanten fra sosialdepartementet beskrev et samfunn hvor synet var at kvinner som prostituerte seg kunne takke seg selv for den situasjonen de var havnet i. I like stor grad som kjøp av sex var normalisert, var det knyttet fordømmelse og stigmatisering til det å være prostituert. Selv om en handlingsplan mot trafficking var på trappene, var et av hovedproblemene at det politiske maktapparatet ikke så på prostitusjon som et problem. Prostitusjon var tvert i mot en del av businessen, og enkelte politikere hevdet at "Estlands vakre kvinner bidro til å gjøre Estland attraktivt." Dette resulterte blant annet i at det per dags dato ikke eksisterte organiserte mottak eller tilbud om rehabilitering for hjemvendte traffick-

ingofre i Estland.

Hjem til historisk dom i Trondheim tingrett

Vel tilbake i Trondheim var en alvorlig trafficking-sak under full opprulling. Fredag 1. april 2005 falt dommen mot tre tiltalte i et halliknettverk som organiserte salg av estiske jenter til sexmarkedet i Trondheim. Dommen var historisk, fordi det er første gang den nye lovbestemmelsen, paragraf 224 om menneskehandel, er prøvd i norsk rett. Norge har underskrevet FNs såkalte Palermo-protokoll mot menneskehandel. Artikkel 3 definerer hva handel med mennesker er. Her legges vekt på at handel med mennesker ikke bare omfatter re-

kruttering og transport ved hjelp av trusler og vold, men også misbruk av noens sårbare stilling. Dette innebærer at spørsmålet om kvinner har samtykket eller ikke blir underordnet, fordi det å utnytte kvinner som befinner seg i en vanskelig livssituasjon, enten ved hjelp av tvang eller andre "mildere" måter, også omfatter menneskehandel.

Men de som forventet at saken i Trondheim skulle bli Norges første traffickingdom ble skuffet. De tiltalte ble frikjent for anklagene om menneskehandel. De ble riktignok dømt til straff etter hallikparagrafen, men traffickingparagrafen fikk hvile i fred, og det på tross av at den yngste jenta som kom fra Estland til

Trondheim bare var 16 år gammel. I følge dommen visste de fattige jentene fra Estland hva de gikk til da de tok i mot tilbudet om å selge seg i Trondheim, og var dermed ikke ofre for menneskehandel. Tingretten hevdet at det ikke var misbruk av en sårbar situasjon når "man spør, gir korrekt informasjon og deretter høster økonomisk fortjeneste av at hun selv velger å selge sex."

Forsker ved sosionomutdanninga ved HIST

Linda Dyrli mente derimot at her burde man tatt i bruk den nye menneskehandelparagrafen, nettopp på grunn av jentenes alder og sårbare stilling. Da dommen falt uttalte hun at dette gir et signal til bakmennene om at her har de lite å frykte, og at Norge egentlig ikke tar denne handelen så alvorlig.

Rettsløse og isolerte i Norge

For påtalemyndighetene var det viktig å få frem at jentene var i en sårbar situasjon. I rettsaken kom det frem at jentene ikke bare var unge, men også i en sårbar stilling i hjemlandet sitt da de ble rekruttert. De kjente heller ikke det norske samfunnet, snakket ikke språket og ble holdt sosialt isolert i Trondheim. De var her på mange korte opphold, noe som gjør det vanskelig å skape relasjoner til folk som kunne ha hjulpet dem. Pengene de tjente ble utbetalt først etter endt opphold i Trondheim. De betalte bakmennene høy husleie (600 kr pr. dag samt levekostnader). Dette innebar at de måtte ha minst en kunde pr. dag for ikke å risikere å opparbeide seg gjeld hos bakmennene. Disse punktene til sammen gir jentene et meget begrenset handlingsrom, og det er vanskelig å forstå hvordan retten kunne overse den ytterst sårbare situasjonen jentene befant seg i.

Prostituerte er som bussjåfører

For tingretten derimot var ikke forholdene jentene levde under verre enn det som er vanlig også i mange andre "bransjer," slik det står i dommen. Prostitusjon ble av retten oppfattet som arbeid, og jentene ble sammenlignet med bussjåfører: "Man "må" utføre jobben på tilvist arbeidssted. Bussjåfører "må" gi fra seg billett-pengene. (...) Har man valgt å arbeide i et fremmed land blir man lett isolert, særlig hvis man ikke behersker språket. Og i mange bransjer må man tåle restriksjoner av hensyn

”Det er mindre risiko knyttet til å frakte fire damer i en bil over ei grense, ta fra dem pass, penger og all kontroll over sine liv, enn å ta sjansen på å smugle narkotika.”

Linda Dyrliid, forsker

til utførelsen av jobben.” En av de tiltalte, en 42-år gammel trønder beskriver livet i blokkleiligheten sin som et hyggelig bokollektiv, hvor jentene hadde det kjempebra og koste seg. De trivdes med å være i Trondheim, det de holdt på med og med pengene de tjente. Han husket godt den 16 år gamle jenta som drev prostitusjon fra leiligheten hans, men ble trodd av retten når han sa han ikke visste at hun var så ung. Dette til tross for at han hadde tjent store penger på jentenes prostitusjon. I dette ”hyggelige” bokollektivet ble det også fremlagt at en av jentene hadde blitt voldtatt. Forholdet ble ikke anmeldt og hun fikk ingen hjelp. Selv om dette viser at jentene var rettsløse og redde for hva som ville skje hvis de søkte hjelp, ble ikke dette tatt hensyn til av retten.

Konklusjoner på bakgrunn av dommen i Trondheim

Hvilke konklusjoner kan vi trekke av domsavsigelsen i Trondheim? For det første at det er stikk i strid med intensjonen i FN-protokollen når tingretten ensidig vektlegger at kvinnene på sett og vis skal ha deltatt frivillig, når samtykke i denne sammenhengen faktisk er av uordenet betydning. Dommen viser at Norge ikke ønsker å straffe de som driver handel med mennesker der det kan påvises at kvinner mer eller mindre ”frivillig” deltar. Dette er uhyre problematisk, og innebærer at kun når kvinner kan bevise at de har blitt tvunget inn i prostitusjon på de aller grusomste måter, er det mulig å få noen dømt for menneskehandel. Dermed usynliggjør og ufarliggjør retten at kvinner og barns sårbare stilling faktisk kan tvinge dem inn i armene på kyniske menneskehandlere, selv om presset og tvangen ofrene blir utsatt for umiddelbart ikke er synlig eller kan bevises. Ofrene må ha tillit for kunne vise frem det reelle trusselbildet de lever under.

For det andre er det svært tøft for kvinner som har vært ofre for trafficking å stå frem som vitner i alvorlige straffesaker. Kvinnene er svært sårbare i den situasjonen de er havnet

i. Hvis det er så små muligheter for å få dømt bakmennene i tråd med traffickingparagrafen kan det bli enda vanskeligere å få kvinner til å vitne. Dette betyr at det er fritt frem for bakmennene; de kan operere risikofritt.

For det tredje er menneskehandel en konsekvens av de ufattelig store forskjellene mellom fattige og rike i verden. Den urettferdige fordelingen utsetter daglig fra før av sårbare mennesker for farlige situasjoner hvor de lett kan bli ofre for menneskehandlere. Når norske rettssaler er blendet av kvinners ”frivillighet,” når det i realiteten handler om beinhard kamp for å overleve, fattigdom, vold og mangel på fremtidsutsikter, er Norge som et av verdens rikeste land menneskehandlernes beskytter.

Kyniske bakmenn

Bak kvinner og barn som er ofre for trafficking står det kyniske mennesker som ikke skyr noen midler i jakten på penger, og de kan foreløpig trygt jobbe videre i Norge. Risikoen er lav, og mulighetene for profitt høy, fordi kunder er det nok av. Som forsker Linda Dyrliid sier: ”Det er mindre risiko knyttet til å frakte fire damer i en bil over ei grense, ta fra dem pass, penger og all kontroll over sine liv, enn å ta sjansen på å smugle narkotika.”

I dag får utenlandske kvinner som er ofre for trafficking kun 46 dagers betenkningstid i Norge før de sendes tilbake til hjemlandet. Jeg tenker med gru på hvordan det går med 16-åringen som kommer tilbake til Estland, hvor det ikke finnes et mottaksapparat. I dommen heter det at: ”Jentene foretrakk tilværelsen som prostituert i Trondheim fremfor situasjonen de levde under i Estland.” Er ikke dette nettopp å utnytte noens sårbarhet? At disse jentene som ikke hadde vært i prostitusjon før, kom fra så elendige forhold i Estland at de tross alt mener de hadde det bedre i Norge, sosialt avsondret og kynisk utnyttet av bakmennene som ”ikke ante” hvor gamle (les: unge) de var?

Aktor Kaia Strandjord anket dommen i

Trondheim på stedet. Tingrettens forhistoriske, og forkvaklete kvinne- og menneskesyn fikk råde grunnen i første runde i rettsapparatet. I neste runde får vi håpe at aktørene i rettssalen er i stand til å beskytte kvinner og barn i tråd med FN-protokollens intensjoner som legger til grunn at menneskehandel også omfatter å utnytte noens sårbarhet.

Erling Folkvord: Stopp tjuven! En redningsaksjon for velferdsstaten

Grundig beskrivelse av hvordan utvikling av velferdsstaten er blitt forberedt gjennom 25 års arbeid i pressgrupper, storting og regjering. Og konkrete ideer til hvordan en NY SNUOPERASJON kan bli. Boka er ajourført fram til vedtakene på landskonferansen for lokale LO-avdelinger 16. april. Velegna i den politiske kampen både før og etter generalstreiken 24. mai. Illustrert med skatteopplysninger og annet som ikke har vært publisert før. Boka koster 80 kr. og kan bestilles fra: edt@online.no eller: Rødt! Postboks 124, Sentrum, 3251 Larvik eller RV: rv@rv.no.

Gudmund Anders Dalsbo
Solhauggata 2A
565 OSLO

Penger igjen på skatten? Eller bare glad i RV?

Den beste støtten RV kan få er faste månedlige inntekter. Da kan alle ledd i partiet konsentrere seg om å være Ernas mare-ritt. Vi slipper å bruke hav av energi på å lure på om vi har penger 3 måneder lenger fram.

I fjor stod 110 deltakere for nesten 100.000 i inntekt for organisasjonen. Halvparten av dette er tilbakeført lokallag. Jo tidligere lag uten rødrevert kommer i gang i år, jo mer inntekt vil laget få.

Rødreven er en ordning for å betale kontingenten i faste månedlige trekk fra konto. Rødreven-deltakere får ikke giro med krav om å betale kontingent.

Få deltakerskjema fra Finn Olav Rolijordet på 22 98 90 56 eller finno@rv.no

Allerede Rødrev? Verv en annen!